

Zasavski TEDNIK

Štev. 24

Trbovlje, 8. junija 1957

Leto X.

Izdaja: Casopisni zavod »Zasavski tednik« Trbovlje / Urejuje in odgovarja uredniški odbor / Direktor in odgovorni urednik Stane Suštar / Tiska: tiskarna ČZP »Slovenski poročevalec« v Ljubljani / Naslov uredništva in uprave: »Zasavski tednik« Trbovlje I, Trg revolucije 28 (telefon 91) / Račun pri Komunalni banki Trbovlje 62-KB-10-146 / List izhaja vsako soboto / Letna naročnina 400 din, polletna 200 din, četrtletna 100 din, mesečna 40 din / Posamezna številka 10 din / Rokopisni morajo biti v uredništvu najkasneje vsak torek dopoldne in jih ne vračamo.

Predsednik Ljudske skupščine Slovenije tov. Miha Marinko s soprogo v razgovoru s predsednikom ObLO Trbovlje Lojzeto Dularjem in sekretarjem ObK ZKS Trbovlje Jožetom Piklom.

7 dni po svetu

SEDEM DNI PO SVETU

Najznačilnejši zunanje politični dogodki preteklega tedna, ki je povzročil po vsem svetu, zlasti pa v zahodnem svetu številne komentarje, je

INTERVJU HRUSČEVA PO AMERIKI TELEVIZIJI

v katerem je med drugim dejal: Sovjetske čete naj bi se umaknile iz Vzhodne Nemčije, Poljske, Madžarske in Romunije, ameriške, angleške in francoske pa iz Zahodne Nemčije, Francije, Italije, Turčije in Grčije. S tem, je dejal Hruščev, bi obe strani pokazali dobro voljo in utrle pot za dobre in prijateljske odnose z ZDA kljub ideološkim nesoglasjem.

VELIK POMEN NAŠEGA OBISKA NA NORVEŠKEM

Ta teden je obiskal Norveško naš sekretar za zunanje zadeve Koča Popović in s tem vrnil obisk norveškega zunanjega ministra lani v Jugoslaviji. V razgovorih, ki jih je vodil Koča Popović z uglednimi norveškimi državniki, so bila izmenjana medsebojna gledišča. Norveška javnost pa je poudarjala, da imata Jugoslavija in Norveška podobni menenji o tem, kako ohraniti mir v svetu.

FRANCIJA SE VEDNO BREZ VLADE

Kot je videti, se bo v Franciji vladna kriza nadaljevala. Sedanji mandat, Pflimlin, je namreč predsedniku Cotyju vrnil mandat, ker ni uspel pri socialistih. Izvršni komitee socialistične stranke je namreč po daljših pomislekih sklenil, da socialisti ne bodo sodelovali v vladi, ki jo sestavlja Pflimlin. Predsednik Coty je zatem ponudil mandat za sestavo vlade bivšemu obrambnemu ministru v Molletovi vladi, Mauroniyu.

SOVJETSKI OBISK NA FINSKEM

Kot poroča agencija TASS sta predsednik vlade ZSSR maršal Bulganin in član predsedstva Vrhovnega sovjeta Hruščev odpotovala na prijateljski obisk v Finsko. Na Finskem bosta ostala osem dni, kjer se bosta sestala z uglednimi finškimi državniki.

KONČNO TUDI FRANCOŠKE LAJNE NA POTI SKOZI SUEŠKI PREKOP

5. junija je končno zaplula skozi Sueski prekop tudi prva francoska ladja. Ladja ima 300 ton in je namenjena v Grčijo. Sodi, da se je s tem začela normalizacija razmer med Egiptom in Francijo. Odgovorni čimbelji tudi sodijo, da bo ta mesec preplulo Sueski kanal rekordno število ladij.

ALŽIRSKI UPORNIKI NADALJUJEJO BOJ

Ofenziva alžirskih upornikov besni z vso silo. Kot poročajo francoske oblasti so uporniki prešli v napad po vsem Alžirju in je po zadnjih vesteh število mrtvih in ranjenih francoskih vojakov vse večje. Najhujši napadi upornikov čet so na področju Velikih Kabilov, uporniški komandosi pa so samo v zadnjih dneh izvršili nešteto večjih in manjših diverzij.

VREME

ZA ČAS OD 5. DO 16. JUNIJA

Konec tega in v prvih dneh prihodnjega tedna pogoste padavine z nevihtami in močna ohlajitev. Od srede prihodnjega tedna dalje v splošnem lepo, vedno jasno vreme in postopno topleje. Vendar so krajevne nevihte še možne. Ob koncu tedna pa je pričakovati zopet kratkotrajno poslabšanje z nevihtami padavinami in ohlajitvijo.

(Napoved priredil V. M.)

Bogat program dela OZZ

Predvidene investicije za gradnjo zadržnih objektov in opreme znašajo skoro 130 milijonov dinarjev, za pospeševanje kmetijske proizvodnje pa 104 milijone dinarjev — kmetijsko pospeševalni ukrepi

V programu dela OZZ Trbovlje, s katerim so se seznanili tudi delegati zadnje skupščine OZZ, je med drugim rečeno, da sta se načrtovanja in sestave programov kmetijskih zadrž bistveno izboljšala, predvsem zavoljo tega, ker so KZ pri sestavi gospodarskih programov upoštevale jasno finančno zmožljivost in razpoložljiva sredstva občin kot okraja.

V programu je videti, da bo porabljenih največ sredstev za gradnjo in adaptacijo zadržnih domov, gradnjo remiz, hlevov, klet in podobno. Tako bodo porabili za gradnjo in adaptacijo 15 objektov, in gradnjo ter adaptacijo skladiščnih objektov kar blizu 80 milijonov din. Precej sredstev je pripravljen tudi za gradnjo in adaptacijo predelovalnih obratov, zlasti sušilnic in mlekarn. Z druge bodo nakupile več kmetijskih strojev, zlasti traktorjev, mlatic in skoplinic. Ker je večina zadrž brez dobrih prevoznih sredstev, bo dano za nakup teh nad 3 milijone din. Sledijo še nakupi razne opreme in inventarja.

NESREČA V TRBOVELJSKEM RUDNIKU

V torek popoldne se je zgodila v trboveljskem rudniku huda nesreča, pri kateri sta izgubila življenje rudarja Anton Borštnar in Anton Hribovšek.

Pri odkopavanju premoga se je nenadoma zrušil zemeljski sloj in pokopal oba delavca. Hitra pomoč ostalih rudarjev je bila zaman. Ko so potegnili Borštnarja in Hribovška izpod zruška, sta bila že mrtva.

zlasti gradnja treh zbiralnic za mleko.

Mimo zgoraj navedenega bo letos investirano precej sredstev za pospeševanje kmetijske proizvodnje. Uredili bodo nekaj peskolomov in nakupili za to delo več strojev. Za melioracijo na področju Gabernice in za predvidena osuševalna dela na površini 500 ha je predvideno 70 milijonov din. Za načrtno obnovo vinogradov in sadovnjakov v socialističnem in zasebnem sektorju, za gradnjo gnojničnih jam in silosov, ureditev toplih gred pa skoro 29 milijonov din.

Letos so že ali pa še bodo

naše zadrže izvedle s pomočjo kmetijske pospeševalne službe nešteto pospeševalnih ukrepov.

Zlasti je treba omeniti večjo porabo umetnih gnojil, semen, škropla, pšenice, travnih semen in vrtnih ter ostalih semen. Omeniti je treba nadalje porabo 130.000 kg različnih kmetijskih zaščitnih sredstev.

Razen tega pa je med temi ukrepi še nešteto drugih akcij, predvsem na področju živinoreje in izboljšanja krmne baze in obnove vinogradov. In če končno pridemo do kmetijske proizvodnje, dejavnosti, za katero je namenjeno precej

sredstev, ni nobenega dvoma, da je letos OZZ temeljito pripravila vse potrebno za načrtno izboljšanje kmetijstva v našem okraju.

10 let »Zasavskega tednika«

Letos poteka že deseto leto, ko je bilo v Trbovljah ustanovljeno okrajno glasilo »Zasavski udarnik«. Časnik, ki je izhajal sprva kot informativni, je v teku časa napredoval veliko razvojnjo pot. Ne bi tokrat naštevati vseh podrobnosti, zlasti kako je raste in bogatel vsebinsko, dejstvo je, da se je z združitvijo bivšega krškega in trboveljskega okrajnega združenja s bivšim »Posavskim tednikom« in odšel postal resnično politično glasilo, torej glasilo ljudskih množic.

Današnji »Zasavski tednik« bo torej letos praznoval 10-letnico svojega izhajanja. Na eni izmed zadnjih sej je bil imenovan poseben pripravljalni odbor, v katerega so bili izbrani najvidnejši okrajni in občinski politični in drugi delavci.

Na posebnem sestanku v Catežkih Toplicah, katerega so se udeležili tudi stalni dopisniki našega glasila, je bilo med drugim sklenjeno, da bo jubilejna številka izšla dne 1. januarja 1958. leta, vsebinsko bogatejša kot kdaj koli prej. Bržkone bo imela številka 40 strani. To pa bo obenem največja številka, odkar časnik izhaja.

Na sestanku z dopisniki so bili sprejeti še nekateri napotki za izboljšanje dopisovanja iz vseh krajev okraja. Naše bralce bomo o pripravah za proslavo desete obletnice tednika sproti obveščali, zlasti se zagledaj, ker pripravljamo za to obletnico še razne razstave, usne časopise in druge prireditve.

200.000 ton premoga več.

V prvih štirih mesecih letošnjega leta so rudarji v Sloveniji nakopali 1.415 milijonov ton premoga, kar je skoraj 200 tisoč ton več kot lansko leto v istem razdobju. Najbolj je proizvodnjo premoga povečal rudnik Velenje, pa tudi rudarji zasavskih revirjev so proizvodnjo premoga povečali.

Riž iz Burme. — 30.000 ton riža bo sredi julija t. l. uvozilo v našo državo zunanjetrgovinsko podjetje »Centroprom« iz Beograda. To podjetje bo riž nakupilo v Burmi na osnovi sklenjenega trgovinskega sporazuma.

OBISKALI SMO TAUFERJEVO SKUPINO

Strokovnjaki v malem

Skorajda ni Zagorjana, ki ne bi poznal Taufferjevega Ladka. Tistega, ki je sloves svojega dela ponel v malem vse slovenske rudnike.

Se preden smo obiskali njega in njegovo skupino, smo zvedeli, da je velik šaljivec. Bojda je s svojimi fanti uganil že marsikatero posrečeno, in gorje tistemu, ki je prišel v njihove roke. Slišati smo tudi, da je Ladko najmočnejši človek v Zagorju, pravzaprav onaj, ki mu ga ni para. In rekel so nam, da Ladkova skupina dela s tako hitro, zlasti kadar se mudi, da bi po-

rudniku, pravzaprav na Strojnem obratu, ustanovili skupino ključavničarjev, mehanikov in drugih in ji postavili na čelo Taufferjevega Ladka. Naj vam predstavimo še druge. Tu so: Zoharjev Jože, Prašnikarjev Rudi, Pavličev Ivan, Vetrnikov Janez, Drago Ivan, Jenko Nande, Floretov Ivan, Hacetov Zdravko in še nekateri mlajši.

Skupina, čeprav brez kakih večjih izkušenj, dobiva takoj skrajno zelo važne naloge. Vsega njihovega opravljene dela se vleče malone v nedogled.

pomembnost njihovega dela. Prvenstveno važnost je to, da se je skupina z vsakim delom vse bolj izpopolnjevala in na drugi strani: rudniku Zagorje, kakor tudi ostalim slovenskim rudnikom je prihranila težke devizne dinarje. Saj je razumljivo, da bi morali v teh rudnikih za montažo takih del najeti strokovnjake iz tujine. Skupina je vsa dobljena dela opravljala z nemajhnjo ljubeznijo in prizadevnostjo zavedajoč se, da je pad ob hitrosti in preciznosti njihovega dela odvisno delo v mnogih jamah ozroma lajšanje.

Ko nam je Ladko pripovedoval te podrobnosti, smo videli, kako se je razživel. Res: včasih delo ni bilo lahko, nič kolikokrat je nazaj, mnogokrat se on in njegovi mladi potoke znajo, pa vendar: na koncu je vedno zmaga njihova vztrajnost, in lahko bi rekli: jedrnat prizadevnost za uspešno dokončanje naročenega dela.

Ladko pa se ponaša tudi s tem, da je bil med prvimi upravljalci rudnika Zagorje. V posameznih časovnih presledkih je sedel v delavskem svetu kar trileti in torej uspešno končal malo, če ne veliko, maturo upravljanja.

V takem in podobnem delu je Ladko nekoliko osivel. Pa tudi nekaterim drugim iz njegove skupine se ta zadnja povojna leta pobelila las. Ladko je dejal, da poteka že 34 let, odkar je kot mlad fant začel delati v zagorskem rudniku. Torej kaj visoka doba.

Nekateri ostali ključavničarji so dejali, da je Ladkova skupina strokovnjakov v malem. Mi bi lahko dejali: skupina strokovnjakov v velikem, saj imajo za seboj res veliko delo.

Ladkova skupina bo verjetno imela še dosti takih večjih del. Če ne doma, pa kje drugod. Pa saj to ni nič važno. Vedno so pripravljani pomagati iz zagate in to kjer koli.

Na sliki je del Ladkove skupine

sekala vsako knapovsko skupino. In takole zaupno lahko tudi povemo, da ga Ladko prenese več kakor pet knapov skupaj.

Sicer pa šalo na stran! Pravkar je poteklo deset let, ko so pri zagorskem

Ladko nam je povedal, da so začeli z montažnimi deli v Podstrani, potem pa kar od kraja: na Lokah, Vinah, vmes dokajšen skok v kočevskem rudniku, nato v Velenju in še drugod.

Težko je v kratkih stavkih opisati

PRED SPREJETJEM DRUŽBENEGA PLANA OBČINE VIDEM-KRŠKO

Dvig družbenega proizvoda

V letošnjem letu se bo družbeni proizvod v občini Videm-Krško povečal zaradi porasta industrijske proizvodnje, večje dejavnosti socialističnega sektorja, obrti in predvidene večje kmetijske proizvodnje. Raz-

zen tega bo obseg ostalih dejavnosti, kot so trgovina in gostinstvo, nekoliko večji.

Družbeni proizvod bo torej dal v letu 1957 2.447.530.000 din, ali 170.000 din na prebivalca v občini.

Letos je predvideno dograjevanje že obstoječih industrijskih obratov. V okviru roto varne bodo gradili novo belnišnico in kuhalnico, s čimer se bo dvignila proizvodnja, tudi v tovarni čokolade in likerjev bodo povečali proizvodnjo, deloma zaradi novih strojev, deloma pa z boljšim izkoriščanjem vseh proizvodnih zmogljivosti.

Samo na pridelku sena znaša letna škoda 15 milijonov din. Čeprav ustvarja v občini industrija več družbenega proizvoda, je kmetijstvo le glavna veja gospodarstva, saj se z njim ukvarja 57% vsega prebivalstva. Ugodni naradni pogoji in bližina tržišč daje vse možnosti za intenzivno in napredno gospodarstvo, niso pa na razpolago materialni pogoji za dvig kmetijske proizvodnje. Hkrati omejujejo to proizvodnjo elementarne nevarnosti, tako da ima kmetstvo prebivalstvo razmeroma nizke življenjske standarde.

Razdrobljenost in oddaljenost parcel ovirata intenzivnejše obdelovanje zemlje, onemogoča uporabo mehanizacije, smotrnejše kolobarjenje itd. Kljub navedenemu pričakujejo povečanje proizvodnje v sadjarstvu in delno v vinogradništvu. Tudi v poljedelstvu računajo na nekoliko večjo proizvodnjo zaradi uporabe kvalitetnih semen, večjih količin umetnih gnojil in nekaterih novih vrst zaščitnih sredstev.

Osnovna veja v kmetijstvu je živinoreja. Ker je za napredek živinoreje osnova travniška proizvodnja, je nujno, da travnike kultivirajo. Sedanjim travnikom ne dajejo niti količinsko, še manj pa kvalitativno zadovoljiv pridelok. Sedanjni pridelok da okrog 22 stotov na ha, kar je precej pod povprečjem. Letno znaša škoda samo na pridelku sena v občini Videm-Krško okrog 15 milijonov dinarjev, prav zaradi tega tudi ni prirastka pri živini

se je je udeležil tudi predsednik Ljudske skupščine Slovenije, tov. Miha Marinko.

V slavnostnem govoru je predsednik občine, tov. Lojze Dular, na kratko obrazil zgodovinsko pot trboveljskega proletariata, njegove zmage in uspehe, ki so danes vidni po vseh Trbovljah.

Ob zaključku seje so odšli vsi zbrani pred spomenik Zrtev Orjune, na Ulici 1. Junija in tamkaj položili lovorov venec.

Nato so si ogledali še muzej NOV in važensko razstavo, ob 11. uri pa je bil v Delavskem domu koncert mladini.

Otvoritev Zdravstvenega doma, ki je bila napovedana za ta dan, je zaradi požara, ki je nastal v njegovih prostorih v petek, 31. maja, odpadla.

»OGNJENO SRCE« V BREZICAH

Delavsko prosvetno društvo »Svoboda bratov Milaveev« gostuje v ponedeljek, 10. junija 1957, v prosvetnem domu v Brezicah s švajcarijsko veselico v treh dejanjih — »Ognjeno srce«. — Vabljeni!

Tudi zasavska mladina bo pomagala graditi avtomobilsko cesto

Na seji predsedstva CK LMS, ki je bila prejšnji petek v Trbovljah, so sklenili, da bo zasavska mladina tudi letos sodelovala na mladinskih delovnih akcijah. Tako je na načrtu, da bo zagorska mladina sodelovala pri izgradnji ceste na Sv. Goro, mladina iz Radeč pa bo pomagala graditi vodovod. Tudi mladina iz ostalih občin bo sodelovala v delovnih akcijah lokalnega značaja. Razen tega bo okrajni komite LMS Trbovlje formiral mladinsko delovno brigado, ki bo sodelovala pri graditvi avtomobilske ceste v bližini Novega mesta. Brigado bodo predvsem sestavljali dijaki trboveljske in brežiške gimnazije, ki se bodo na ta način skromno oddolžili za vse, kar jim skupnost daje.

Člani predsedstva so razpravljali nadalje o bližnjem plenu, ki bo obravnaval probleme našega kmetijstva in s tem v zvezi naloge Ljudske mladine na vasi. Na plenu bodo podrobno proučili delo aktivov mladih zadržnikov in vaskih organizacij Ljudske mladine ter sprejeli nadaljnje naloge mladine. Izhodišče plenua bo predvsem v tem, kako usmeriti delo aktivov mladih zadržnikov in organizacij Ljudske mladine, da se bodo le-ti vključile v konkretno borbo za povečanje kmetijske proizvodnje in za rane socialistične odnose na vasi.

-ne

Z DRUGE KONFERENCE DELAVSKIH SVETOV OBČINE ZAGORJE

Vsak naj se pripravlja na kongres DS

Čeprav je predsednik občinskega sindikalnega sveta tov. Zupan v svojem poročilu zelo izobrnato obravnaval delo zagorskih delavskih svetov v času od prve konference delavskih svetov, ki je bila že lani, pa do druge, razprava vendar ni v celoti dosegla svojega namena, niti ni konkretno osvetlila vse tiste majhne in velike probleme, s katerimi se ubadajo zlasti upravljavci majhnih podjetij. Videti je bilo, kot da ni prave koordinacije med delavskimi sveti večjih in manjših podjetij, čeprav ni dvoma, da je n. pr. delavski svet rudnika Zagorje s svojim primerom pripomogel k boljšemu upravljanju nekaterih delavskih svetov manjših podjetij. Sploh razprava ni dala niti enega konkretnega predloga, ki bi ga zagorska delegata obravnavala na kongresu. Sicer pa: nerazumijemo, da se je te konference udeležil le en izvoljeni delegat, drugi pa (zostali). Potemtakem je predsednik Zupan upravičeno poudaril, da drugi izvoljeni delegat pač ne bo mogel vedeti

za vse težave, ki nastajajo v posameznih delavskih svetih. Razprava se je v glavnem gibala o vprašanju razvoja zagorske industrije, njenih težavah, stanovanjski problematiki, plačnem sistemu in delovanju večjih delavskih svetov. Nadvse prepričljivo je govoril obratovodja izlaska »Keramike«, ki je poudaril, da se je njegovo podjetje borilo z velikimi težavami, da pa je delavski svet s pomočjo celotnega kolektiva je prilazil na zeleno vejo. Kajpa da pa bo po njegovem trajalo še precej časa, da bo tovarna zadihala s polnim poudč. Podobno je govorila zastopnica tovarne »Sava«. V kratkih besedah je opisala razvoj tovarne, njene težave in zavzetost kolektiva za čimprejšnjo rešitev vseh problemov. Udeleženci so nekoliko kritizirali počasno delo rudnika v zvezi z gradnjo stanovanjske hiše. Največ časa pa so posvetili delu higienskotehnične zaštite dela, varnosti in nesrečam na delovnih mestih.

Podpredsednik Burkelje je poudaril, da je videti, kot da

Nad 130 upravljavcev zagorske občine se je pomenilo o svojem preteklem in bodočem delu v DS zagorskih podjetij — Mlačna razprava pa ni docela nakazala najbolj perečih problemov upravljanja v manjših, zlasti uslužnostnih podjetjih

Zagorje v zadnjem času ni doseglo na področju samoupravljanja bistvenih uspehov, kar pa ni res. Posamezni delavski sveti so se dejansko afirmirali in reševanju vseh svojih nalog in s tem pripomogli k razvoju celotne zagorske občine. Obširno je govoril še o produktivno-

sti, plačnem sistemu, življenjskem standardu in bodočih nalogah delavskih svetov po kongresu.

Najvažnejša je ugotovitev, da se morajo vsi delavski sveti, oziroma vsak upravljavec pripravljati na kongres DS, konkretizirati posamezne probleme in jih reševati. Seve pa bo še tudi v bodoče bistvenega pomena skupno, koordinirano delo vseh zagorskih delavskih svetov. To pa pomeni, da se bodo morali zagorski upravljavci še večkrat udeležiti na mizo in se pomeniti o svojih problemih.

(v)

»Svobodi Trbovlje II« je bil prirejen na Javorniku prisrčen sprejem.

GOSTOVANJE NA SLOVENSKEM JAVORNIKU

DVOJE PRIJATELSKIH SREČANJ REVIRSKIH »SVOBOD«

Medsebojna gostovanja kulturnih in prosvetnih društev so zaželena, saj se z njimi utrjujejo odnosi med našimi »Svobodami« in ostalimi prosvetnimi društvi in kar je glavno — delavska kultura zavzema tisto mesto, ki ji gre.

Prejšnjo nedeljo, 26. maja so gostovali na Slovenskem Javorniku zagorski Svobodarji z Molièrprovo komedijo »Prevaranti soproge«. Nabito polna dvorana je sprejela goste iz Zagorja, ki so se prav dobro afirmirali in osvojili domače občinstvo.

V soboto, 1. junija, in v nedeljo, 2. junija pa so obiskali Svobodarje na Javorniku Trbovljčani, ki jih je zastopala »Svoboda Trbovlje II«. Na pot so odšli igralci, ki so prikazali »Zupanove Mice«, mladinska godba na pihal in mešani pevski zbor. V soboto so goste ob 17. uri pričakali domačini z godbo in pevskim zborom na železniški postaji in jim pripravili lep sprejem. Nato so vsi v sprevidu odšli proti osnovni šoli, kjer je mladinska godba iz Trbovlje napravila promenačni koncert.

Ob 20. uri je bila nato v nabito polni dvorani najprej uprizoritev »Zupanove Mice«, ki so jo igralci uspešno prikazali, zatem pa je sledil koncert starih slovenskih pesmi. Kakor igra, tako je tudi pevski koncert domačinom ugajal in si žele še več podobnih prireditvev.

Zagorjani kakor tudi Trbovljčani bodo prišli na Javornik še večkrat.

V nedeljo, 2. junija, je bilo vreme naklonjeno, domačinom in gostom, zato so javorniški Svobodarji povabili »Svobodo II« iz Trbovlje na izlet v pla-

nine, na Javorniške rove, kjer so napravili med že odcvetelimi narcisi prav prijetno prireditev in zabavo.

Po povratku na Javornik so si domačini in gostje krepko stisnili roke in si pozeleli vsega svidenja jeseni v Trbovljah.

Uspehi komisije HTZ na obratu V Hrastniku

Na obratu rudnika Trbovlje-Hrastnik so imeli lani 110 nezdgov manj kot leta 1955. Prav tako se je precej zmanjšalo število izgubljenih dni zaradi nesreč pri delu. Zaslugo za to je v mnogem pripisati tudi prizadevanju delu komisije za HTZ, ki jo vodi tamkajšnji zdravnik dr. Dolanc. Komisija namreč redno razlenuje vzroke delovnih nezdgov, se zanima za delovne pogoje zaposlenih, zlasti pa invalidov, pregleduje stanje v samskih domovih itd.

Ta komisija je prinesla že mnogo predlogov za ukrepe, ki lahko upliva na zmanjšanje nezdgov pri delu, kar vpliva na povečanje dohodkov podjetja. Tako je komisija na primer predlagala, naj se delavci zaposli v jami šele potem, ko je prej en mesec delal na zunanem obratu rudnika, da bi ga v tem času lahko temeljito zdravniško pregledal in da bi

delavec dobil potrebna navodila o varnosti dela v jami. Komisija je nadalje predlagala, da bi nova pravila podjetja morala vsebovati tudi izvešče iz najvažnejših predpisov o varnosti pri delu. Pozitivno v delu te komisije je tudi to, da zapisnike svojih sej vsakokrat izbere na vidnem mestu v podjetju, tako da se tudi ostali člani delovnega kolektiva rudnika lahko seznanijo z njenim delom in njenimi predlogi.

Kakor je videti, je komisija za HTZ na rudniškem obratu v Hrastniku dosegla na svoji začetni poti že kar lepe uspehe, kar je vsekakor posnemanja vredno.

—no

Kratke gospodarske vesti

Tovarna koles »Rog« v Ljubljani je lani dnevno izdelala 60-70 koles, letos pa je svojo proizvodnjo dvignila do 110 koles dnevno. Povpraševanje po kolesih »Rog« je vedno večje. V Trbovljah jih ima v zalogi trgovsko podjetje »Železnina«.

70 delavcev izdelava dnevno 70 »Vespa«. — V Asburgu v prillični zgradbi v nekem skladišču izdelava dnevno 70 delavcev 70 »Vespa«. Vsak delavec je specializiran za svoje delo in ima natanko določen delovni program, zato je podjetje tudi doseglo tako izredno proizvodnjo v izdelavi teh motornih koles.

Novo krožno peč sistema »Hofman«, ki je edina te vrste v naši državi, so pred kratkim vključili v poskusno proizvodnjo v Gornji Radgoni. Opekarna bo s to pečjo povečala izbiro svojih izdelkov od dosedanjih 18 na 24 — letna proizvodnja pa bo dala z novo pečjo 8 milijonov kosov opek.

—nc

Sevniški vajenci so tudi letos pripravili pisano in bogato razstavo svojih izdelkov.

Kakšni so odnosi?

Kongres delavskih svetov je sklican zato, da bi na njem prišlo do izraza izkušnje naših delovnih ljudi, naših samoupravnih kolektivov, njihovih organov, to je delavskih svetov in upravnih odborov v času odkod so začeli sami upravljati s podjetji in seveda, da pridejo na njem do izraza tudi izkušnje drugih državnih organov in družbenih organizacij, ki so posredno ali neposredno povezane z delavskim upravljanjem, z delavskimi sveti.

Kongres bo torej prvenstveno proučil mesto in vlogo delavskega upravljanja kot temeljne oblike socialistične demokracije v okviru vsega političnega in družbeno ekonomskega razvoja naše dežele; analiziral bo izkušnje upravljanja; na osnovi teh analiz bo sprejel priporočila za nadaljnjo krepitve in razvoj delavskega upravljanja; proučil bo probleme upravljanja v vseh gospodarskih panogah in analiziral tudi delo združenj in zbornic kot posebnih oblik samouprave neposrednih proizvajalcev.

Razprave in poročila delegatov ter poročila posameznih komisij bodo nedvomno bogata. Med vrislo stvari bo kongres nedvomno tudi razpravljal o delovnih odnosih v pogojih delavske samouprave. Da, tudi o tem bo veljalo spregovoriti. Za resničen razvoj socialističnih družbenih odnosov in razmerij je izredno važno ali se člani kolektiva znatraj podjetja dobro počutijo, ali je dana slehernemu proizvajalcu v največji možni meri, v največjem obsegu svoboda izražanja tako, da lahko izreče kritično svoje mnenje o vseh vprašanih, ki so posredno ali neposredno v prid dobremu upravljanju in napredku podjetja. Vprašati se velja, če niso

dani ti pogoji, če je položaj drugačen, kako se potlej odraža na odnose sploh, na gibanje proizvodnje, na gospodarenje v podjetjih.

Nekateri pravijo, da bi lahko bili delovni odnosi v podjetjih dokaj drugačni, če bi drugače uredili sistem nagrajevanja proizvajalcev, če bi imeli kolektiv večjo gnotno osnovo itd., itd. Skratka, trditve se zožijo pravzaprav samo na 1 samo in sicer, da se na področju delovnih razmerij in delovnih odnosov ne da in ne bo dalo prav nič napraviti, dokler ne bo uresničena ekonomska stimulacija. Na letošnjem običnem zboru sindikatov je bilo glede tega rečeno tole: »To stališče najčesteje uporabljajo tam, kjer se z delavcem ne ukvarjajo v zadostni meri kot s človekom. So primeri, da v nekaterih gospodarskih organizacijah zaposlujejo nove delavce, pa jih nihče sistematično ne uvede v delo, ne seznani s kolektivom, ne bdi nad tem, da se njihovo duševno počutje prilagodi novi delovni atmosferi in novemu okolju.«

Da, žal, takšnih primerov je več kot preveč. Navadno je tako, da se vse v podjetju zgane okoli novega stroja, ki ga dobijo, stroja, ki je samo kup železa in ki podjetje ne hasne prav nič, dokler ga ne požene človeška roka, ne zmenijo pa se za človeka. Prvi vtis, ki ga dobi delavec, ki se mogoče že prvič zaposli v nekem podjetju, ali pa če se zaposli drugič ali tretjič, je izredno važen. Važno je, kako ga sprejmejo voditelji podjetja, kako voditelji obrata, njegovi bodoči tovarniki, kako predstavniki posameznih organizacij. Če mu bo vsak to razložil to, kar mu je treba, če ga bo prijazno sprejel, če bo prisluhnil njego-

vi besedi, če mu ne bo ostro oporekal ob določenih graji in sicer graji, ki je pravilna, potlej se bo takšen nov član kolektiva hitro zvil, dobro delal in si bo upal tudi še potlej grajati nepravilnosti, ki morda zavirajo proizvodnjo ali nepravilnosti, ki škodujejo odnosom znatraj podjetja.

—r

Trbovlje so pred kratkim obiskali člani sindikalne podružnice Jeseniške železarnice. Na sliki jih vidite v družbi trbovljskih rudarjev.

NAŠ KOMENTAR

Svobodoljubni Libanon je spregovoril

V četrtek, 30. maja popoldne, je ljudstvo Libanona odklonilo Eisenhowerjevo doktrino, čeprav jo je libanonska vlada (prva med arabskimi deželami) pozdravila in sprejela. Več desetisočlanske množice so v Beirutu in drugih libanonskih mestih privrele na ulice, demonstrirale proti zahodno usmerjeni vladi in zahtevale naj vlada odstopi. Prišlo je do spopadov, tekla je kri in bilo je več mrtvih in ranjenih. Policija je zaprla nekaj sto demonstrantov.

Libanon že nekaj let ni doživljal tako ogorčenega protesta ljudstva proti vladni politiki. V vseh mestih so desetisočlanske množice, naj vlada odstopi, ker je s sprejemom Eisenhowerjeve doktrine izdala najosnovnejše nacionalne interese Libanona in arabskega sveta. Ljudje so vzklicali egiptovski in sirski voditelje, nosili njihove slike (zlasti Naserjeve) in manifestirali svojo privrženost boju za popolno neodvisnost arabskih dežel, boju proti blokom, za aktivno in mirotoljubno koeksistenco vseh narodov in držav.

Libanon je majhna arabska republika, ki se razprostira ob obali Sredozemskega morja med Sirijo in Izraelom. Meri komaj 9.200 kvadratnih kilometrov (kot dobra polovica Slovenije) in ima kakih 1.250.000 prebivalcev. Več stoletij je živel pod turškimi gospostvom, toda zaradi geografskih pogojev (gorata pokrajina) in drugih

značilnosti (veliko njenih prebivalcev je krščanske vere) je bila turška oblast v njej vedno zelo slabotna. Že v 19. stoletju si je priborila avtonomijo. Takrat so začeli pridirati v njo močni gospodarski, verski in kulturni vplivi z Zahoda, zlasti iz Britanije in Amerike. Po drugi svetovni vojni (leta 1922) je postala francosko mandatsno ozemlje. Leta 1941 so Francozi priznali Libanonu neodvisnost, šele po zadnji svetovni vojni pa so se umaknili iz dežele.

V prvih povojnih letih je Libanon preživel številne otroške boleznice, začel urejati težavne gospodarske in socialne probleme, iskal takšno zunanjo politično usmeritev, ki bi mu zagotovila mir in čimbolj plodno sodelovanje (zlasti gospodarsko) z drugimi deželami.

Zadnje libanonske vlade so skušale uveljavljati nekakšno neavtariistično politiko v odnosu do različno usmer-

jenih dežel arabskega sveta, in jo zagovarjale z gospodarskimi koristmi dežele. Preprosto rečeno: nobenemu se ne bi rade zamerile, z vsemi bi rade trgovale. Sedanja vlada pa je po mnenju libanonskih opozicijskih strank prekršila takšno politiko, ko je podprala Eisenhowerjevo doktrino, o kateri številni Arabci sodijo, da prinaša v njihove dežele nemir in novo gospodarsko, politično ter vojaško odvisnost. Vlada usmeritev je naletela na odpor združene opozicije, ki meni, da se vlada ne bi smela odpovedati neavtariizmu, če pa bi to že storila, bi morala podprati Egipt in Sirijo, nikakor pa ne Irana, Britanije in ZDA.

Čez tri tedne bodo v Libanonu parlamentarne volitve. Opozicija je mnenja, da bi je nova vlada, ki bi ji ljudstvo zaupalo, lahko odloča o odnosu Libanona do zunanje sveta. Zato je zahtevala, naj vlada odstopi, oblast pa naj prevzame nevtralna vlada, ki bi pripravila volitve.

Predsednik sedanje vlade Sami Solh je odklonil zahtevo prvakov opozicije. Prišlo je do demonstracij, do spopadov in telesa je kri. Med aretiranimi je več bivših visokih državnikov. Zaplenili so liste opozicije. Vojska je zasedla ulice mest.

Vlada je objavila sporočilo, ki trdi, da so varnostne sile preprečile zaroto, ki se jo organizirali egiptovski agenti, z egiptovskim, sirskim in komunističnim denarjem. Nekaj podobnega je pred poldrugim mesecem trdil tudi jordanjski kralj Hussein, ko je s najbrutalnejšimi sredstvi strmoljavil napredno, Egiptu in Siriji naklonjeno vlado. Lahko bi celo zapisali, da so libanonski dogodki neposredno nadaljevanje jordanjskih, da je njihovo ozadje podobno, čeprav je bil njihov potek drugačen. Gre za spopad dveh svetov: starega kolonialističnega, na novo pobarvanega z Eisenhowerjevo doktrino, in novega, prebujajočega se neodvisnega sveta.

Številni Libanonci so se odločili za svobodo in neodvisnost, zato so v četrtek, 30. maja popoldne, privreli na ulice Beirut in drugih libanonskih mest ter zahtevali, naj vlada služi interesom ljudstva, naj varuje neodvisnost Libanona. Sami Solh je zaenkrat razbil njihove vrste, toda to je dokaj negotov uspeh. Ne bomo se čudili, če bomo kmalu svedeli, da je libanonsko ljudstvo spet zahtevalo, naj se vlada ravnava po njegovih željah in zahtevah.

Dvig družbenega proizvoda

Nadaljevanje iz 1. strani

vani). Gradbeno podjetja bodo morala znati čim bolj racionalno uporabljati gradbeni material.

Promet v trgovini na debelo se bo letos skoro podvojil, ker se je v Videm—Krkso preselilo ZTP »Posavje«. S povečanjem prebivalstva se bo dvignil tudi promet v trgovini na drobno.

Sredstva, ki bodo na razpolago za investicijsko dejavnost v trgovini, bodo v glavnem uporabljena za gradnjo skladišč in nakup opreme.

Ker je trgovska mreža v občini najredkejša, saj odpade na posamezno poslovalnico 750 potrošnikov, je nujno, da se odprejo nove poslovalnice.

kjer pa te že obstajajo, so potrebne specializirane trgovine. V gostinstvu se promet ne bo zvišal. Še v naprej bo treba skrbeti za kulturne potrebe, izboljšanje jedil in pižaje.

Nadaljevali bodo z gradnjo komunalnih naprav. Uredili sejmšča, kopalskega in vodo vodne objekte na podeželju. Nadaljevali bodo prav tako z gradnjo ceste Videm—Krkso—Zdole, elektrificirali okolico Zdol, Veliki Trn in Vrbinjsko vas.

Da pa bodo vse te naloge uspešno izvedli, bo potrebna čvrsta povezava med občinno in gospodarskimi organizacijami. Pri izvajanju programa komunalne dejavnosti so sodelovali tudi prebivalstvo, saj bo to v prvi vrsti v njegovo korist.

ZASAVSKI PLANINCI SO ZBOROVALI

V planine čimveč mladine

Predsednik koordinacijskega odbora planinskih društev v Zasavju tov. Janez Jesenšek je sklical na skupen posvet predsednikov in gospodarjev vseh planinskih društev s področja okraja Trbovlje, katerega so se z izjemo Radeč udeležili vsi.

Posvetu sta prisostvovala tudi zastopnika Planinske zveze Slovenije, tovarisa Bučar in Sršen, ter direktor trboveljskega rudnika tov. Ljovce Ribič.

Kakor so na tem posvetu ugotovili, stoji pred zasavskimi planinci velike naloge, v zvezi s tem pa številna neodložljiva dela, ki jih bo treba opraviti še letos. Predvsem je treba urediti zasavsko planinsko pot, ki drži od Kumrova do Kuma. Za to zasavsko transverzalo so se zasavski planinci odločili že lansko leto, ki pa zaradi objektivnih vzrokov od danes še ni v celoti trasirana in markirana. Markacisti pa bodo dokončno uredili trase te transverzale, markacije in smerne plošče do 10. junija t. l. Takoj po tem dokončanem delu bodo pričeli z izdelavo voditja, ki bo razen označbe poti navdal vse zgodovinske dogodke posameznih krajev s posebnim poudarkom na NOV na celotnem področju zasavske planinske poti. Za izdelavo tega voditja so že sedaj opravili požrtvovalni planinci posameznih društev izredno veliko

dela, prevsem pa petlanski redakcijski odbor pri koordinacijskem odboru zasavskih planinskih društev.

Zaradi vse večjega zanimanja za naše planinske postojanke po delavcih in mladini je nujno, da se čimprej dograje planinske postojanke na Kumu, Gorah in Bohorju, ki so že v gradnji. Nadalje je potrebno skomčati in delno adaptirati planinske domove na Mrzlici, Kumu in Lisci. Prav tako je v doglednem času predvidena izgradnja nove planinske kočice na Čeršniški planini in Mrzlici. Da bo mogoče ta dela realizirati, bo po obljubi zastopnikov Planinske zveze Slovenije leta še letošnje leto prispevala precejšnja finančna sredstva, prav tako pa bo pomagal tudi OLO Trbovlje.

Na posvetu so nadalje ugotovili, da je treba čimveč propagandnega dela za to, da se bodo naših planinskih postojank razen planincev posluževale širše množice iz delavskih vrst naših revirjev, tovarni in podjetij, predvsem pa je treba prireditelj v planine kar največ šolske in pošolske mladine. V ta namen naj posamezna planinska društva izobesijo slike svojih planinskih postojank na vseh vidnih krajih, prav tako pa naj tudi z objavami v lokalnem in republikanskem časopisu razvijajo potrebno propagando.

Vsa planinska društva so dolžna napraviti potrebne korake, da se v naših planinskih postojankah odpravi piščanjevanje, posebno pozornost pa je v tem pogledu posvetiti mladini.

Na sestanku so razpravljali tudi o potrebi tesnejše povezave s hrvatskimi planinci, zlasti z zagrebškimi. Vse je treba storiti, da hrvatske planince in turiste ponovno privabimo v naše planinske postojanke, ker je obisk teh po drugi svetovni vojni močno nazadovale.

Planinska društva Zasavja so ob tej priložnosti dobila navodila, kako naj izdelajo program za prireditelj Planinskega tedna. Te prireditelje naj bodo predvsem posvečene počastitvi I. kongresa delavskih svetov v Jugoslaviji in počastitvi VII. kongresa ZKS. S tem v zvezi so planinska društva dolžna, da organizirajo mladinske odseke in takoj po uvrstitvi

le-teh pripravijo čimveč mladinskih izletov v naše planine. Vsa planinska društva naj nadalje utrde notranjo organizacijo, ki pa naj bo povezana tudi s političnim delom. Ob tem je nujno, da se planinska društva povežejo s političnimi organizacijami.

Tovariš Bučar, delegat planinske zveze Slovenije, je na splošno poročal o delu plenu PZS in med ostalimi seznanil vse naloge o nalogah, ki stoji pred planinskimi društvi Slovenije — tovaris Sršen je bil poročal o finančnih problemih in razdelitvi sredstev, ki bodo deljena Planinski zvezi Slovenije.

Ob koncu so sklenili, da se vodilni člani planinskih društev Zasavja ponovno snidejo 16. junija na Sv. Gori, to je v času Planinskega tedna, ki ga prire-

Razvoj in zmaga Oktobrske revolucije leta 1917 v Rusiji

12. do 18. junija:

Petrogradska konferenca tovarniških komitejev. Tri četrtine delegatov so sledile boljševikom in njihovu geslu: »Vso oblast sovjetom!«

16. junija do 7. julija:

Prvi vsesrbski kongres sovjetov. Boljševiki so bili še v manjšini. Imeli so nekaj več kot 100 delegatov, medtem ko je za menjševike, eserje in druge sledilo od 700 do 800 delegatov. Boljševiki, med njimi Lenin, so nastopili proti sporazumstvu z meščanskimi strankami in za izročitev oblasti sovjetom.

1. julija (18. junija po starem koledarju):

Demonstracija v Petrogradu, ki se je udeležilo 400.000 delavcev in vojakov, je bila v znamenju boljševiških gesel.

ja Planinsko društvo Zagorje.

Koordinacijski odbor zasavskih planinskih društev je edini tovrstni organ v Sloveniji. Je posvetovalni organ in zelo uspešen činitelj v razvoju planinstva v Zasavju. V svoji organizacijski dejavnosti je dosegel že prav lepe uspehe, s tesnejšo povezavo planinskih društev pa je računati, da bo v doglednem času poskrbljeno za

zadostno število udobnih planinskih domov na področju okraja Trbovlje.

Mnogo poštovnega dela še čaka in dosti dobre volje ne treba med zasavskimi planinci, vendar njihovo prizadevanje ne bo zaman, če jim uspeje pritegniti naše delovne ljudi, zlasti pa našo mladino v planine, kjer si bodo krepili telo in plemenitili srce.

S.G.

Misli o trboveljski kulturni politiki

Slep je, kdor se s petjem ukvarja, Kranjec moj mu osle kaže...

29. novembra bo eno leto, odkar je Delavski dom izročen svojemu namenu: nuditi primerno prostoro predvsem domači in tuji kulturni dejavnosti. Zaključujemo prvo sezono, pa je prav, če se kritično ozremo na izvršitev tega namena.

Glavna napaka, ki se v Trbovljah pojavlja že vrsto let, je stihistijska kulturna politika. Letos je odveč očitati vodstvom »Svobode«, saj je bil ustanovljen »Občinski svet Svobode in prosvetnih društev«, ki naj bi koordiniral delo. Toda do danes še ni bilo opaziti, da bi to telo kaj prida agiralo. Sestava repertoarja celotne kulturne dejavnosti v vseh starih »Svobodah« in razpored delovnih sil bi morala biti njegova prva naloga. Toda še vedno je v »Svobodi-Center« drena režiserjev, »Svoboda-Dobrna« pa tarna, da nima do-

volj vodilnega strokovnega kadra. Ni čudno in je neizbežno, da delajo posamezna društva napake že v sami izbiri del, ki jih jemljejo v študij. Prav tako je druga neizbežnost nesmotna časovna razporeditev prireditev. In tako se zgodi, da doživimo po dve domači prireditvi na en dan. V majhnem mestu, kot je naše, bi bilo potrebno misliti tudi na to, da bi se domače prireditve vršile v času slabega kina spore, oziroma ob dnevih, ko je odprt samo en kinematograf.

Druga napaka so prepogosta gostovanja. Uprava Delavskega doma bi nujno morala koordinirati nastope domačih ansamblov in jih smiselno dopoljevati s predstavitvami gostov. Brez pomena je v roku nekaj dni po gostovanju določiti nastop domačinov, kajti dvorana bo po dosedanjih izkušnjah prazna. Res so

je končno v tej situaciji sam Dom, če mu ne bomo dali možnosti, da polno zaživi in nam nudi to, kar smo od njega pričakovali. Mi vsi smo prizadeti. Posebno pa je prizadeta morala članov »Svoboda«. Saj res nima smisla študirati en mesec, dva ali celo več, potem pa nastopiti enkrat ali dvakrat v skro na pol prazni dvorani. Ljudje si želijo za svoje delo vidnega uspeha.

Posebno poglavje je obisk domačih kulturnih prireditev vodilnih ljudi. Denar, ki ga prekrbijo društva, je lepa reč, toda še več hvaležnosti in upravičenega ponosa bo doživela delavca, če bo opazil v dvorani tiste, ki načelno podpirajo kulturo, ki pa jim tolikokrat zmanjka časa, da bi se osebno udeležili. Kaj je res samo časovna stiska? Ali ni nujno, da človek ob nabitih dvoranah, pa potem v prazni pomisli, da le nekaj ni v redu.

Trbovlje je dolina talentov: pevske, igralske, slikarske in še drugih. Trbovlje so aktivne v gospodarskem življenju. V Trbovljah je treba omogočiti kulturi, da polneje zadihata. Koliko osebnih sporov bi odpadlo, če bi načrtno delali? Koliko hitreje bi se dvigalo nivo ob polni, ne pa samogostinstva odgovornosti? Kulturo, tudi kultura je del našega gospodarstva in lahko precej uravnava stimulans odnosov med ljudmi.

Joža Zagore

Na naslov: delavskega sveta mesarskega podjetja v Zagorju

V četrtek smo imeli v Zagorju drugo konferenco delavskih svetov občine Zagorje. Prišli so polnoštevilno vsi predstavniki delavskih svetov zagorskih podjetij. Iz nekaterih kolektivov, kot rudnika Zagorje, isalke »Keramike«, Tovarne »Sava« in še mnogih drugih pa kar celotni delavski svet. Kako ne! Saj smo razpravljali o celotnem razvoju delavskega samoupravljanja, težavah, slabostih, uspešnih posameznih samoupravnih organov in še o marsikaterem drugem. Odkrito smo pretresli vse tiste slabosti, ki morda še močno ovirajo naše delo. Želeli pa smo se pogovoriti tudi o najboljšem in najlepšem vzporednem vsakdanjem življenju, o preskrbi namreč. Konkretno tudi o preskrbi s mesom, cenah mesa. Saj ne rečem, da je konferenca v celoti dosegla svoj namen, tu pa tam razprava ni bila najboljša, je pa osvetlila in dala napotila za prihodnje delo.

No, tovariši mesarji, želeli bi zvedeti, čemu se konference niso udeležili? Na konferenci je bilo rečeno, da ste pravočasno dobili vabilo s priloženim dnevnim redom.

Zdaj nam močno zanima, zakaj na konferenco niste prišli. Ne moremo si misliti, da je pri vas samoupravljanje doseglo že tisto stopnjo razvoja, na kateri vam ni potrebno nobenih nasvetov, ali morda celo konkretne pomoči. Če je tako, bi bili vseno dobrodošli, saj bi nam lahko povedali, kako ste dosegli tako uspehe.

Če pa je obratno, potem bi se lahko temeljito seznanili z razvojem samoupravljanja v drugih podjetjih.

Zelim tovariši, da nam pojasnite, kje je vzrok vaše absentece te za Zagorje tako važne konference. Pa kar preko našega časnika odpisite, da bo tistih 140 delegatov in s njimi vred ostala zagorska javnost zvedela, zakaj niste prišli.

Udeležence konference delavskih svetov

Ze najbližja okolica industrijskih krajev nudi turistu obilo zanimivosti

KDO JE KRIV?

Blizu se konec šolskega leta. Otrci mrzlično zbirajo denar za počitnice, kajti vsak se je že odločil, da bo prosti čas temer izkoristil in šel morda na laboriranje, na daljši izlet, ali pa na počitnice. Za vse to je potreben denar. Zato se že dalj časa ukvarja z mislijo, kako priti do njega.

Nekaterim pomagajo starši s tem, da jim dajo vsak mesec določeno vsoto, drugi dobijo denar od sorodnikov, tako da se z njim dobro založijo in ne gledajo s strahom bližajočih se počitnic. Večina otrok pa si zaradi denar sama s tem, da pobira zdavno stare železje, nabira razvalina železja in podobno.

Ker smo že pri zbiranju odpadkov, bi povedala še tole: Učenci neke šole v našem okraju so se lotili pobiranja kovin na popolnoma poseben način. Skozi okno so vrli v stare cerkev in pobrali svečnike, katere so hoteli potem spretopiti v denar. Del »pre-

moženja« so že vnovčili v kmetijski zadrugi, ki je plačala svečnike po ceni, ki je določena za tisto kovino. Podoben primer se je zgodil

KAJ MORA VEDETI DELAVEC IN USLUŽBENEK

Sodnijska tožba zaradi kršitve delavčeve pravice do plačila. — Delavec, ki ni zadovoljen z dokončno odločbo gospodarske organizacije, lahko uveljavlja svoje pravice do plačila v sporu pred rednim sodiščem.

— Nočno delo. — Za ure nočnega dela se po novi uredbi o plačah delavcev gospodarske organizacije plača obračunava po tarifni postavki, povečani za 12,5%. Za nočno delo se šteje delo med 22. in 5. uro.

Tako so dolžne gospodarske organizacije plačevati delavcem vsako izvršeno delo v nočnem času. Tarifni pravilnik mora biti viden. — Gospodarska organizacija mora imeti tarifni pravilnik na vidnih in dostopnih mestih v vseh oddelkih in obratih in omogočiti vsem delavcem, da se z njim seznajajo. A. K.

tudi v bližnji šoli, kjer sta se dva fanta prikradla v skladišče državnega posestva in odnesla, oziroma odpeljala preko 200 kg železa. Tudi to železo ni bilo staro, marveč je bilo v kosih pripravljeno za popravilo voz. Zanimivo je, da so tudi to železo odkupili v isti kmetijski zadrugi, in to po 8 dinarjev za kg, za kar so izdali okrog 2000 dinarjev, čeprav je bilo vredno preko 20.000 din.

Vprašamo se, kdo je kriv? Vsekakor so v prvi vrsti krivi tišči učenci, ki so tako svečnike, kakor tudi železo ukradli. V drugem primeru je delno kriva tudi mati pobudnika, katere ni bilo prav, da si je sin kupil za pridobljeni denar nalivno pero, ostanek pa oddal njej. Ko ji je predal denar in povedal, kaj si je kupil, mu je odgovorila: »Lahko bi si kupil kaj bolj pametnega!«

Povrnimo se h kmetijski zadrugi. Čudi me, kako le-ta z mirno vestjo odkupi uporabne svečnike oziroma železa, katerega prodajajo po znatno višji ceni. Že na pogled popolnoma uporabno železo, ki ga je moč dobiti le v trgovinah, bi moral dati misliti trgovcu, da ni bilo pobrano ob kakem potoku. Pravkar mi je šinilo v glavo: ali gre zadrugi za ugled, ali za dobiček? Kot kaže, jim gre za drugo.

Mnenja sem, da bi odkupu raznih odpadkov, zlasti sumljivega izvora, oziroma večjih količin, morali sodelovati tudi starši otrok, ki bi dali s tem poročilo, da so zbrani predmeti pošteno pridobljeni. S tem bi se prav gotovo ne zmanjšalo veselje za zbiranje odpadkov pri otrokih, preprečili bi se pa kriminal, ki se dostikrat pojavja pri otrocih zaradi pohlepa po denarju že v zgodnji mladosti.

— V zimske mesece so se zbirali fantje in dekleta iz bližnjih in daljnjih vasi k predavanjem, in se že takrat dogovorili, da si bodo to, o čemer razpravljajo, pozneje tudi ogledali. Mnogo so govorili o strojih in kmetijski zadrugi, zato je bil prvi letošnji izlet priložnost za ogled spomladanskega zagrebškega velesejma. Ne samo stroji, vse je zanimivo vsako mladino, ki tako redko pride v stik z utripom mesta. Saj je bilo nekaj takih, ki so bili v Zagrebu prvič — prvič v tako velikem mestu, zato so se ustavljali na vsakem vogalu in se čudili raznim velikim in majhnim novostim. Reklamni listi in prospekti razstavljalcev velesejma so jim bili všeč, saj so jih nekateri nabrali kar cele zbirke in jih potem razstavili po domači hiši. Veliko je bilo vtišav, o katerih so govorili z domačimi in sosedmi že dolgo potem.

No — in se zopet so v Zidanem mostu, kjer so bili pred mesecem, ko so šli na velesej. Tokrat so zavili na levo, preko Savinje, proti Celju. Glej, Friderikov stolp se stoji! Je delal Ivan, ko smo se peljali ob vnozuju hriba, na katerem štrle v zrak razvaline gradu nekdanjega celjskega župana? Vlak je bil rezal nasad na našem domačem posestvu. Štor ki so nas vabile, da si ogledamo življenje tega industrijskega kraja. »Ne zaveda se obisk si privoščimo nazaj gredeti« — so dejali. Zavili so okrog hriba in izstopili v Sentjurju. Po 15 mi-

POSTALI SO PIONIRJI

Ekskurzije so vzgojna potreba

Na 4. uro je bil napovedan avtobus, ki je odpeljal fante in dekleta kmetijsko-gospodarske šole na ekskurzijo, toda že ob treh so bili zbirani v vrstah okrog miniljske šole. Ob štiri je bil odšel avtobus, poln mladih zadrugnikov po ovinkih proti zagorski železniški postaji.

NA KMETIJSKI ŠOLI V SENTJURJU

Prijazni inš. Vidovč nam je razkazal vse in razložil vse na pretek, saj iz teh se ravno trdijo učimo, je pripomnil. Med drugim je povedal, da je bila KGS v Sentjurju prva strokovna kmetijska šola v slovenskem jeziku na Slovenskem. Preko 45 let že deluje in vzreja kader naprednih kmetijskih gospodarstev.

Trenutno je v njej 33 fantov v enoletni kmetijski, in 27 deklet v zgodnjem strokovnem delu. Dopolnilo ima teoretični pouk ena skupina, druga pa je na praktičnem delu na posestvu in obratno. Fantje in dekleta so zelo disciplinirani in zavestno se vadijo v tem, kar jim bo za njihovo življenjsko delo nujno potrebno.

V hlevih so ravno kidali seno, pa kurnik, v katerem so kokoda, kaže v zaprti gnezdi štajerske jerebčarke. Posebnost smo videli v tem, da je bil kurnik na kolesih in ga lahko zapelejo po njem po četvi in k mladincem, da se pasejo koki tako več mesecev kar same, ne da bi jim kdo donajal krmo.

Videli smo tudi silose, zidane in lesene, stalne in razstavljene. Odpajali smo stroje, od katerih nam je bil najbolj všeč »vselek«, to je priprava na konjsko vprego, na katerem so montirane ročice. Z raznimi pripravami, na katere navijajo stroje, ki jim po izvršenem delu zamenjajo z drugimi in delo se nadaljuje.

Za ogled določen čas je hitro minil — in še smo sedeli pri kolu, vpisali naše vtise v knjigo obiskov, se slikali in poslovali.

Integre dva smo si ogledali še Celje in vrtnarstvo Medlog. Tu smo se seznanili z umnim vrtnarstvom — zelenjadarstvom in cvetličarstvom. Za spomin se je vsak oskrbel z nekaj sadikami za domači vrt.

Zadovoljnih smo se vračali, čeprav trudni, zvečer vask v svojo vas, zavedajoč se važnosti zgledov, ki smo jih povezali s teorijo zimskega mesece. Počasi — smotno bomo te zgled prišli uvajati na naših domačijah v korist nam, našemu gospodarstvu in vsi naši skupnosti.

Samozavedni smo se težko prepričali, da moramo pri nas imati na srečo že toliko zglednih posestev, da jih lahko pokazemo za vzorec. Če pa je kje kaj napake, se ob tem učimo. Dileti so mladci zato potrebni, da teoretično znanje utrdi z zgledi, po katerih, potem deluje.

L. G.

tu še drugi vzroki, a o tem smo že mnogo razpravljali in bo treba še, ne sodi pa v ta sestavek.

Tretja napaka je premajhna propaganda. Tudi tu je uprava Delavskega doma preveč pasivna. Ni dovolj, da so tu na razpolago prostori, ni dovolj, da se večkrat gradimo pod pezo prireditev, potem pa zohamo od praznine dolgega odмора. Treba je upreči propagandno-reklamni aparat (in možno, to so dane, pa tudi iskati jih je treba), da zagotovimo obisk tudi domačih prireditev. V tekmovalstvu s kinom, fizikulturo in raznimi glumači moramo najti pravo mero in pomagati pastorki kulturi do prave veljave.

Ne smeli bi tmeti povsem čiste vesti ob dejstvu 50 prodanih vstopnic ob srednje dobri, in 350 vstopnic ob izredno kvalitetni prireditvi. Odveč je načelno razpravljanje o potrebnosti kulturnega udejstvovanja širokih delovnih množic, odveč čvkanje o izobraževnem pomenu dela v družstvih — besede, ki jih poslušamo na občnih zborih »Svoboda« in prosvetnih društev — odveč

Dopisujte v Zasavski tednik!

Takšni smo!

Je že tako, da se moramo v našem vsakdanjem življenju hote ali nehoti, radi ali neradi, srečati s mnogimi ljudmi. Dobrim in slabimi.

Pač se nismo tako daleč, da bi nam z vsem, kar potrebujemo, postregli avtomati, tihi in gluhi, a toliko natančni in mnogokrat morda tudi prijetnejši kot ljudje.

Vaška gospodinja, ki se tega pozna, ponudi v posteljo, da bi jo mesarju, v trgovino, ljubitelju filmov ugrabijo, kam v kino, spet drugi imajo drugačne načrte in naloge.

— V drugi dan se začnejo znova vsakdanje zgodbe: male in velike, prijetne in neprijetne, ne iz srečanj teh ljudi, med njimi s prodajalci ali uslužbenci, z tujci in možmi za pultu in steklenimi okeni.

1. Pomešali smo se med potrošnike v prostornem lokalu. Naredili smo: »Mesneca«, »Kilogram. Pol. Za juho, za zrezek...« Želje gospodinje tonajo v razbijanju sekire in žvenketanju kosti. Obraz prodajalca je mrk; videti je, da so njegova ušesa mnogo pregluhla za skromne želje skromnih gospodinj. Na tehnično pada kos za kosom. Kar pride pod roko, kosi seveda pri vsem tem tudi ni manjka.

Nato je na vrsti mlajša, zala in lepše opravičena tovarišica. Kot da bi prišel mesarjev obraz z ledišča na talise. Iz ust so mu kar vrole besede: — Zelite, gospod? Da, da, izvolite.

Nakupovalka in prodajalec sta bila zadovoljna. Res, vzor-na postrežba.

Zanimalo nas je nadalje, zato smo vztrajali še nekaj časa. Nekateri smo pustili naprej.

— Poi kilograma teletine, je plaho izustila starica. — Prosim, ne toliko kosti! — Ha, ali mislite, da bomo te stran vržili? Tola pa tudi ni brez nji!

— To že, toda tista gospa pred mano jih ni dobila toliko niti pri kilogramu mesa... Obraz za pultom je postal spet mrk in njegova ušesa so bila spet gluha.

2. Po dolgem času sva se srečala s prijateljem. Zunaj je bil dež in stopila sva v bližnjo kupo urejeno gostilno. Za mizami in pri točilnici ni bilo dosti gostov, zato sva se temerice ni in ni. Končno sva jo zagledala. Živahnost je razsvetlila z nekim mehkimi. Bila

Janež Mizar

VOZNI RED

Velja od 3. junija 1957

Odhod avtobusa na progi TRBOVLJE—KOLODVOZ

Iz Trbovelj	12.30	13.30	14.30	15.30	16.30	17.30	18.30	19.30	20.30
4.20	5.15	6.30	9.30	10.50	14.20	—	15.30	—	20.03
Iz Restavracije	4.20	5.25	6.40	9.40	11.00	14.30	15.35	16.00	19.10
4.20	5.25	6.40	9.40	11.00	14.30	15.35	16.00	19.10	20.10

Avtobus vozi k vlakom

za Ljubljano, ** za Zid. most, *** za Ljubljano in Zid. most

Odhod avtobusa na progi TRBOVLJE—HRASTNIK

Iz Trbovelj	12.30	13.30	14.30	15.30	16.30	17.30	18.30	19.30	20.30
4.20	5.15	6.30	9.30	10.50	14.20	—	15.30	—	20.03
Iz Hrastnika	4.20	5.25	6.40	9.40	11.00	14.30	15.35	16.00	19.10
4.20	5.25	6.40	9.40	11.00	14.30	15.35	16.00	19.10	20.10

Aviotransportno podjetje »Prevoz«, Brežice

Išče:

SOFERJA I. RAZR. za avtobus,
več AVTOMEHANIČARSKIH POMOČNIKOV in
SKLADIŠNIKA, večšega za aviomaterial.

Plača po tarifnem pravilniku ali po dogovoru.
Ponudbe pošljite do 15. junija 1957 upravi podjetja.

RAZPIS

za vpis učencev v rudarski, kovinarski in elektro-odsek
Industrijske rudarske šole Zagorje za šolsko leto 1957/58

Ravnateljstvo Industrijske rudarske šole v Zagorju
sprejme v šolskem letu 1957/58

DOLOČENO ŠTEVILO UČENCEV.

ki se žele izučiti za kvalificirane delavce rudarske stro-
ke — kopače.

Vpisje se lahko vsi telesno in duševno sposobni dr-
žavljeni EURJ, stari od 15 do 17 let, ki so zadostili
splošni šolski obveznosti ali uspešno dovršili najmanj
šest razredov osnovne ali sorodne šole.

Pouk je teoretičen in praktičen ter traja tri leta.
Učenci prejmejo mesečne nagrade v znesku 2.000 do
4.000 din ter jamski dodatek. Šola nudi učencem vse šol-
ske potrebščine ter za izvajanje praktičnega pouka po-
trebno delovno obleko, obutev in perilo.

V kovinarski odsek bo šola sprejela določeno število
učencev, ki se žele izučiti za kvalificirane delavce ko-
vinarske stroke, in sicer za naslednje poklice: strojni klju-
čavničar, strugar, rezkar, kovač orodij in posluževalce
jamske mehanizacije.

Kandidati morajo izpolniti 15 let starosti, uspešno do-
končati tri razrede gimnazije ali sedem razredov osme-
letke ter morajo biti telesno in duševno zdravi.

V elektro odsek bo šola sprejela določeno število
učencev, ki se žele izučiti za kvalificirane delavce elektro
stroke, in sicer za naslednje poklice: obratni električar in
elektromehaničar.

Kandidati morajo izpolniti 15 let starosti, uspešno do-
končati štiri razrede gimnazije ali osem razredov osme-
letke ter morajo biti telesno in duševno zdravi.

V izjemnih primerih so sprejeti v vse tri odseke tudi
učenci z manjšo šolsko izobrazbo, če uspešno opravijo
sprejemni izpit.

V času šolanja prejmejo učenci kovinarskega in
elektro odseka po uredbi predvidene mesečne nagrade
ter vse šolske potrebščine in za izvajanje praktičnega
pouka potrebno delovno obleko.

Ob vpisu, ki traja od 1. junija dalje je treba pred-
ložiti:

1. lastnoročno napisano in s 30 din kolkovano prošnjo
z natančno navedbo naslova (mesto, kraj, hišna številka in
železniška postaja);

2. zadnje šolsko spričevalo;

3. izpisek iz rojstne matične knjige;

4. potrdilo o imovinskem stanju in davčni osnovi.

Nekolkovane prošnje ter prošnje brez priloženih listin
ne bomo upoštevali. Pri šoli je internat, ki nudi učencem
potrebno oskrbo. Kandidati izven Zagorja, ki želijo sta-
novati v internatu, morajo to navesti v prošnji.

Kandidat se lahko vpiše osebno ali pa pošlje prošnjo
po pošti.

Ravnateljstvo Ind. rud. šole Zagorje

RAZPIS

za vpis v I. letnik rudarskega in elektro odseka INDU-
STRIJSKE RUDARSKE ŠOLE v Trbovljah v šolskem
letu 1957-58.

POGOJI:

I. Rudarski odsek:

Kandidat mora z uspehom opraviti 6. razred osnov-
ne šole ali 2. razred gimnazije, v kolektorskem letu
1957 mora dopolniti 15. leto starosti, mora biti duševno
zdrav in telesno dobro razvit.

II. Elektro odsek:

Kandidat mora z uspehom dovršiti 4. razrede gim-
nazije in mora biti telesno in duševno zdrav.

Ako kandidati pod I. in II. nimajo predpisane izo-
brazbe, bodo sprejeti le, če z uspehom opravijo spre-
jemni izpit iz slovenskega jezika in računstva z geo-
metrijo.

Šolanje v obeh odsekih traja 3 leta. Po uspešno
opravljenem zaključnem izpitu se absolventi rudar-
skega odseka usposabljaajo za kvalificirane delavce ru-
darske stroke — kopače, absolventi elektro odseka pa
za obratne električarje.

Mladinci, ki se žele vpisati, morajo ravnateljstvu
šole predložiti s 30 din kolkovano prošnjo in ji prilo-
žiti naslednje osebne dokumente:

1. zadnje šolsko spričevalo,

2. izpisek iz matične knjige rojstnih,

3. potrdilo o premoženjskem stanju,

4. potrdilo o stalnem bivanju (samo kandidati, ki
stanujejo izven Trbovelj),

5. potrdilo o višini otroškega dodatka (potrdilo od
3-5 so kolkovine prosta).

Med šolanjem prejmejo učenci redno mesečno
nagrado, in sicer v I. letniku 2.000 din, v II. letniku
3.000 din in v III. letniku 4.000 din. Poleg rednih
nagrad so učenci lahko nagrajeni še s posebnimi me-
sečnimi nagradami, katerih višina je odvisna od prid-
nosti pri učenju.

Pri šoli je internat, ki nudi učencem popolno
oskrbo, t. j. prenočišče, odlično hrano (pet obrokov),
pranje osebne perila in delovne obleke, krpanje pe-
rila in obleke ter pomoč pri učenju. Mesečna oskrbo-
valnina znaša 3.200 din.

Vpis v šolo traja do 1. septembra 1957.

Ravnateljstvo šole.

Šport v preteklem tednu

SPORT V PRETEKLEM TEDNU

Mariborsko-varaždinska

nogometna liga

RUDAR PREMAGAL BRANIK

V MARIBORU 2:0 (0:0)

Iz Maribora je težko prinesli
točke, posebno od »Branika«,
vendar je bilo v nedeljo, 2. junija
drugače. »Rudar« je v Maribo-
ru premagal »Branika« 2:0. Na
letvici, Rudarjevi so tokrat za-
igrali borbeno in s polotom ter
z enostavno igro premagali »Bra-
nika«, čeravno so imeli Maribo-
rčani v prvem polčasu izredno
premoč. Tako, ki se je jo po-
služi »Rudar« v prvem polčasu,
tako imenovani »bunkerski si-
stema«, je rodila uspeh. Redki na-
padi pa so bili kljub temu ne-
varni za gol nasprotnika.

V drugem polčasu je igra na
živahosti sicer popustila, toda
»Rudar« je napadal in zgodilo se
je, da so Brankovci sami potu-
snili žogo v svojo mrežo. Dve
minuti pred koncem igre, ko je
izgledalo, da bo ostalo pri re-
zultatu 1:0, je Šori iz daljine 20
metrov ostro streljal in dosegel
rezultat 2:0 za »Rudarja«.

Dve dragoceni točki, ki jih je
»Rudar« prinesel iz Maribora,
ustvarja upanje, da moštvo še
lahko osvoji drugo mesto na let-
vici, kajti prvo si je že priporil
»Branki«.

V NEDELJO BO »RUDAR«
IGRAL V MARIBORU PROTI
MOSTVU »MARIBORA«.

PROLETAREC NEUSPEŠEN

PROTI ZAGORCU

Zagorac : Proletarec 2:0 (1:0)
Zadnje nedeljo zagorskega
»Proletarca« spet ni odrezalo in
je doma na svojem igrišču pre-
pustil oba točki gostom iz Kra-
pine. Nasprotnika sta bila sicer
enakovredna, vendar so bili gosti
je mnogo spretniji, predvsem v
zazenskem prostoru. Domačin je
manjkalo člana Čepur so iz-
vedli nekaj zelo uspešnih akcij,
zaključeno strela je ni bilo.

Drugo polovico igre so domači
začeli z večjo poštvalnostjo,
a zaman. Sploh pa je ves drugi
polčas minjal brez zanimivih me-
sebojnih obračunavanja.

V predtekni so mladinci trbo-
veljske »Svobode« premagali do-
mače s 3:1 (3:0).

V NEDELJO BO »PROLETA-
REC« IGAL DOKA PROTI
»BRANKU«.

»STVICA

20 16 13 8:27 33

Rudar 20 12 3 5 43:20 27

Sloboda 18 10 3 5 42:33 23

Tekstilac 20 8 7 3 38:31 23

Maribor 20 9 4 7 44:39 22

Kladivar 19 10 1 8 50:36 21

Jedinstvo 20 10 1 9 46:43 21

Mladost 19 7 4 8 47:52 18

Sloga 20 5 6 9 43:55 16

Zagorac 20 5 5 10 36:51 15

Sobota 20 4 1 15 27:37 9

Proletarec 20 3 2 15 21:59 8

MARIBORSKO-CELJSKA

NOGOMETNA LIGA

Zasluzna zmaga Svobode proti

Breziciam

SVOBODA (Trbovlje) : BREZICE

3:2 (0:1)

»Svoboda« iz Trbovelj je v ne-
deljo na svojem igrišču pre-
gala dobro breziško moštvo. Če-
tudi so gostje v prvem polčasu
vodili igro z 1:0, so se domači
v drugem polčasu je zna-
šli in dosegli tri gole po mreža-
ju in Onki. Gostje so dosegli 3
1 gol, vendar je bilo to za zma-
go premalo. »Svoboda« je s po-
štvalno in hitro igro zmagala.

Komisija za štipendije pri Svetu za šolstvo

občinskega ljudskega odbora Hrastnik

razpisuje za šolsko leto 1957-58 sledeče štipendije:

4 štipendije za študij na učiteljskišči,

2 štipendiji za študij v srednji vzgojiteljski šoli,

1 štipendijo za študij v srednji šoli za telesno vzgojo.

Rok za vlaganje prošnje je do 15. junija 1957.

Prošnje naj predpisano prošnjo kolkujejo (180 din

državne takse in 95 din občinske takse).

Prošnje je treba priložiti:

1. zadnje šolsko spričevalo;

2. potrdilo o premoženjskem stanju,

3. potrdilo o otroškem dodatku,

4. priporočilo pristojne organizacije LMS ali SZDL.

Prošnje je poslati na občinski ljudski odbor Hrastnik.

Izven razpisnih mest se bodo upoštevali.

Komisija za razpis štipendij

OBVESTILO

TRGOVSKA ZBORNICA ZA OKRAJ TRBOVLJE

obvešča interesente za sprejem v uk v trgovsko stroko,
da se glede sprejema obratke direktno na trgovsko pod-
jetja in kmetijske zadruge, ki imajo pogoje in predvidena
delovna mesta za sprejem vajencev.

Opozarjamo na pogoje, ki jih mora kandidat izpol-
njevati:

1. dovršene 4 razrede gimnazije z vsaj dobrim uspe-
hom ali dovršene osemletno ravno tako z dobrim uspehom;

2. da je telesno razvito in zdravo;

3. da ima veselje za izužitve v trgovski stroki.

Zaradi informacij se obračajte direktno na podjetja.

(iz pisarne tajništva Trgovske zbornice)

RAZPIS

Večerni tečaj pri Ekonomski srednji šoli Trbovlje

Vpis v I. letnik pripravljalnega tečaja za šol. leto 1957/58.

Vpisal za večerni pripravljalni tečaj bodo dne 27.
28. in 29. junija v pisarni ravnateljstva Ekonomske sred-
nje šole Trbovlje (Osnovna šola II). Za vpis je potrebna
pravilno kolkovana prošnja z naslednjimi prilogi:

1. spričevalo nižje gimnazije (IV. letnik) oziroma po-
trdilo o uspešno opravljenem izpitu čez IV. razred gim-
nazije,

2. rojstni list,

3. potrdilo podjetja, da je redno zaposlen in da ima
skupni staž zaposlitve najmanj 10 let,

4. potrdilo Zveze borcev, da je član Zveze borcev in
aktivist.

Vsa potrebna pojasnila in navodilo dobijo kandidati
lahko pri svoji Krajevni zvezi borcev ali na Ravnatelj-
stvu Ekonomske srednje šole.

Pod enakimi pogoji bodo vpisali tudi tisti, ki v jesenskem
roku dne 1. 2. in 3. septembra t. l.

Ravnateljstvo

Ravnateljstvo

Ravnateljstvo

Ravnateljstvo

ko bo povratna tekma v nedeljo,

8. junija v Trbovljah.

RUDAR : KLADIVAR 10:8 (6:4)

V Celju so — kakor smo že
omemili — odigrali prvo finalno
tekmo v velikem rokometu, kjer
so po lepi in zanimivi igri zma-
gali gostje iz Trbovelj. V začetku
je »Rudar« prišel v vodstvo, toda
Celjani so kmalu nato prevzeli
iniciativo in že vodili igro s 4:1.
Toda s skrajno poštvalno igro je
»Rudarja« uspelo spet prevzeti
vodstvo v prvem polčasu in spravi-
ti rezultat na 6:4.

V drugem polčasu je borba za
zmago postajala vse bolj napeta.
Po stanju 8:8 je »Rudar« uspel po
Zupancu in Skrinjarju doseči
še dva gola in s tem zmago. Zma-
ga »Rudarja« v Celju je sicer že
pol uspeha, toda v nedeljo bo
treba še precej truda za zmago.
Prav bi bilo, če bi Trboveljčani
premagali tudi to zadnjo oviro
in po 5 letih osvojili naslov repu-
bliškega prvaka.

Finalna tekma v velikem
rokometu 8. VI. 1957 ob 17.30
KLADIVAR (Celje) : RU-
DAR (Trbovlje)

Na svojem igrišču za Savo je
hrastniško »Bratstvo« v nedeljo
visoko porazilo nogometne iz
Kladivara. »Bratstvo« je to pot
zaigralo prav dobro in slavilo
zmago proti preveč ostrim go-
stom, ki so se poskušali nedo-
voljene igre, pri čemer jim je
še sekundiral zelo slabi sodnik
Heisinger iz Celja. Pred koncem
prvega polčasa je sodnik iz igre
izključil Pajfija iz Kladivara,
ker je le-ta brezičloma napadel
Grozniča, ki pa mu ni ostal dol-
žan, zato sta oba združeno mora-
la zapustiti igrišče.

V predtekni so pionirji »Brat-
stva« premagali pionirje »Rudar-
ja« iz Hrastnika z 1:0.

V NEDELJO SE BO »BRAT-
STVO« pomerilo v Mariboru s
»Kovinarjem«.

NOGOMETNI TURNIR V POČA-
STEV OBČINSKEGA
PRAZNKA

Zmagovalec moštvo Rudarja I.
V počastitev občinskega praz-
nika v Trbovljah so predjšnji de-
tekter in petek odigrali pokalni
nogometni turnir, na katerem so
sodelovali nogometna moštva
»Rudarja« A in B, »Sloga« in
»Svoboda« iz Trbovelj. Prvi dan
v četrtki je »Rudar A« prema-
gal »Rudarja B« z 2:0. V drugi
tekmi se mladinci »Svobode« niso
mogli upirati »Slogi«, ki jih je
premagala tudi z 2:0. V tretji
tekmi pa je »Rudar B« porazil
»Slogo« s 3:0.

V petek je napred »Rudar A«
igral neodločeno s prvim mo-
štvo »Svobode«, ki je tokrat
igrala v najboljši postavi in je
uspešno pomerila s prvim mo-
štvo »Rudarja«. »Rudar A« je
nato premagal »Slogo« s 5:0, v
zadnji tekmi pa je »Rudar B«
porazil prvo moštvo »Svobode« z
2:1.

Prehodni pokal si je tako osvo-
jilo moštvo »Rudarja A«.

PRVENSTVO SLOVENIJE
V KOŠARKI

Medvede so položilo orožje pred
Rudarjem z 70:68

Težko je zmagati v Medvedih
v košarki — tako »Rudarja« vsa
moštva, kajti »Partizana« iz Med-
voda je na svojem igrišču težko
premagljiva, zato je uspeh košar-
karjev »Rudarja« toliko večji, saj
so ga v nedeljo je porazili in si
za zmago osvojili drugo mesto na
letvici. Rečemo lahko, da je od
vseh 8 udeležencev tega prven-
stva »Rudar« največje preseneče-
nje in je tudi pokazal največji
napredek od vseh košarkarskih
moštev. Trboveljski košarkarji
jem želimo še nadaljnje uspehe,
po njihovi poti pa naj bi kre-
nile tudi klubske tovaršice.

PRVENSTVO SLOVENIJE
V VELIKEM ROKOMETU

Rudar finalist v zaključnem
tekmovalju

Prvenstvo Slovenije v velikem
rokometu je bilo razdeljeno na
dve skupini, v zahodni in vzhod-
no ligo. »Rudar« iz Trbovelj je
v zahodni skupini, vzhodni pa
vzhodni pa celjski »Kladivar«.

V nedeljo so že odigrali prvo
finalno tekmo v Celju, medtem

ko bo povratna tekma v nedeljo,
8. junija v Trbovljah.

RUDAR : KLADIVAR 10:8 (6:4)

V Celju so — kakor smo že
omemili — odigrali prvo finalno
tekmo v velikem rokometu, kjer
so po lepi in zanimivi igri zma-
gali gostje iz Trbovelj. V začetku
je »Rudar« prišel v vodstvo, toda
Celjani so kmalu nato prevzeli
iniciativo in že vodili igro s 4:1.
Toda s skrajno poštvalno igro je
»Rudarja« uspelo spet prevzeti
vodstvo v prvem polčasu in spravi-
ti rezultat na 6:4.

V drugem polčasu je borba za
zmago postajala vse bolj napeta.
Po stanju 8:8 je »Rudar« uspel po
Zupancu in Skrinjarju doseči
še dva gola in s tem zmago. Zma-
ga »Rudarja« v Celju je sicer že
pol uspeha, toda v nedeljo bo
treba še precej truda za zmago.
Prav bi bilo, če bi Trboveljčani
premagali tudi to zadnjo oviro
in po 5 letih osvojili naslov repu-
bliškega prvaka.

Finalna tekma v velikem
rokometu 8. VI. 1957 ob 17.30
KLADIVAR (Celje) : RU-
DAR (Trbovlje)

Na svojem igrišču za Savo je
hrastniško »Bratstvo« v nedeljo
visoko porazilo nogometne iz
Kladivara. »Bratstvo« je to pot
zaigralo prav dobro in slavilo
zmago proti preveč ostrim go-
stom, ki so se poskušali nedo-
voljene igre, pri čemer jim je
še sekundiral zelo slabi sodnik
Heisinger iz Celja. Pred koncem
prvega polčasa je sodnik iz igre
izključil Pajfija iz Kladivara,
ker je le-ta brezičloma napadel
Grozniča, ki pa mu ni ostal dol-
žan, zato sta oba združeno mora-
la zapustiti igrišče.

V predtekni so pionirji »Brat-
stva« premagali pionirje »Rudar-
ja« iz Hrastnika z 1:0.

V NEDELJO SE BO »BRAT-
STVO« pomerilo v Mariboru s
»Kovinarjem«.

NOGOMETNI TURNIR V POČA-
STEV OBČINSKEGA
PRAZNKA

FLORENTINA

IV. nadaljevanje

Okrog njega se je sukala množica ljudi in ga negovala. Rekli so mu, da so sodelavci Pokreta odpora. Nato so ga povsem prepričali, da so napravili vse varnostne ukrepe za njegov varen odhod skozi Francijo in Španijo, v domovino — Anglijo. Rekli so mu, da ga bo Florentina osebno spravila tja, kamor so uspešno spravili že toliko njegovih prijateljev.

DEMONSKA ŽENA

Billy Regley, pilot angleškega vojnega letalstva, je slišal že v domovini za neki tajinstveni »pilotski kanal«. In dobil nasvet, da takoj naveže stike s tem kanalom, če bi bil zbit na tla.

In, glej, sedaj je prišel trenutek. Zdaj on v tem majhnem, povsem skritem »zasečku« v Ardenskih hribih pričakuje prihod madame Florentine, o kateri se toč toliko in s tolikšnim spoštovanjem govori.

»Kdo je pravzaprav ta Florentina?« vpraša Billy v slabi francosini.

»Florentina? Se vprašate!«, reče gostilničar in zakrili z rokami. »Ah, to je ženska! Vražja ženska, zares! Demonska ženska, ki nas vse navdušuje s svojo neomejeno hrabrostjo, pametna kot kača, in lepa... Črne oči, črni lasje, telo kot...«

Ljudje planajo v smeh.

»Eh, eh, ne govorite toliko, stari!«, reče postmehljivo Pierre. »Videti je, da te je...« Tu zastane sredi stavka. Vrata se naglo odprejo. Neki človek pridrvi skoroda brez sape v gostilno.

»Pridej! Hitro! pripravi se!«

Vsa gomila ljudi plane ven, v mrak. Bill odhiti z ostalimi. Mrzel dež jim ohladi obraze. Veter je divjal in sunkovito ribal vrhove krošenj. V dajavi se je slišalo pritrjeno brnenje avtomobila, ki se je približeval. Med drevmi se opazi svetloba, ki pa spet ugasne.

Billy stoji poleg Pierreja in sliši, kako zaškrti varnostna zaklopka njegove pištole.

»Za vsak primer, zašepeta Pierre. »Človek ni nikdar dovolj previden.«

Hip nato se pred vso množico ljudi ustavi črn avtomobil. Potem se odprejo okna avtomobila. Pierre pride blizu z revolverjem v roki.

»Ste vi, Pierre?« vpraša glas iz avtomobila.

Zenski glas. Glas, zaradi katerega je Billy zdrhtel. Bil je mehak, a v isti mah globok, s posebnim privokom, ki navadno tako močno deluje na ljudi.

Pierre spregovori nekaj besed z žensko v vozu. Potem se obrne k Billyju. »Hitro! Prihitel! Takoj krenete!«

Vrata voza se odprejo. Bela, orka roka se stegne proti Billyju. Bila je mehka in nežna, polna neke skrivnostne moči.

Billy zleze v voz. Malone ga omami val opojnega parfuma, rezkega in sladkega v isti mah, ki ga omamlja. Se preden se zaveda in preden si je lahko ogledal njene oblike, zabrni motor in se izgubi v hladni, deževni noči.

Tako kot Billyja so spravili v Anglijo stotine angleških pilotov. Najprej so jih poslali v nevtralne države, a od tam v Anglijo. Spremljali in varovali so jih moški in ženske, pripadniki Pokreta odpora v Belgiji, Holandski in Franciji.

Nemška »Abwehr« si je na vse kriplice prizadevala odkriti to organizacijo, da bi na ta način zaustavila to reko letalcev in agentov, ki se je iz Belgije, Holandske, preko Francije zlivala v Španijo. Ze sama beseda »pilotski kanal« izzvala je pravi bes v visokih in najvišjih nemških starih in ustanovah. Nemci so spravili na noge vojsko vohunov, agentov in postavljalcev, toda zaman!

Uspehov malone ni bilo. V okviru teh akcij so preiskovali celo mesta in vasi, a vedno brez uspeha. Včasih so našli morda kak neuporaben revolver, morda neko predpotopno lovsko puško. To pa je bilo vse. Povsod sami neuspehi, posebno v Belgiji. Vse do nekega dne, začetek januarja 1943. leta, ko so na Selini, na demarkacijski črti v Franciji, ujeli dva človeka pri poskusu ilegalnega prehoda meje.

(Nadaljevanje sledi)

Dvajsetletna Rani Bai

vzor protibritanske borbe

OB STOLETNICI
VELIKE INDUSKE VSTAJE

Fred dnevi so indijski narodi praznovali stoletnico velikega sepojskega upora, ki je izbruhnil leta 1857.

Kako je mogoče, da je peščica Angležev mogla tako dolgo strahovati Indijce? Na vsakih 2.000 Indijcev sta prišla komaj dva Angleža. Posluževali so se pa znane preizkušene taktike gospejujočih narodov: »Divide et impera« (deli in vladaj). Spretno so izkoriščali medsebojne spore posameznih plemenskih poglavarjev, zato so kaj lahko krotili vso ostalo množico, saj so se ti sami med seboj prepirali in pobijali.

Dve stoletji in pol pred tem so Angleži osnovali trgovsko družbo »Vzhodna indijska družba«, ki je na zasedla skoro vso Indijo, čeprav je bila samo trgovsko podjetje, ustanovljeno samo zato, da izkorišča razne dišavne rastline, ki jih je v Indiji mnogo. Kakršnih metod se je ta trgovska družba posluževala pri iskanju vsakovrstnih oreškov, popra in cimeta, so znane razne podrobnosti, čeprav uradni viri o tem molče. Te metode so bile take, da so nazadnje privedle indijsko ljudstvo do sepojske vstaje leta 1857.

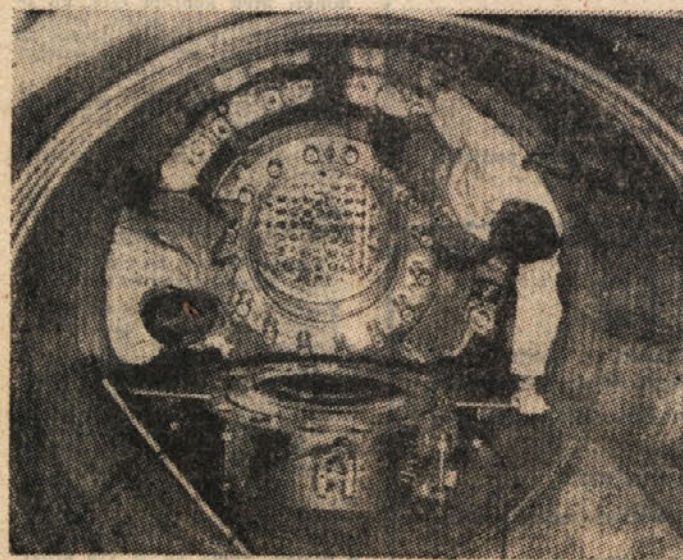
Pravijo, da je upor nastal zaradi tega, ker nekateri vojaki niso hoteli polniti novih pušk s krogli, ki so bile namazane s svinjsko mastjo in govejim lojem. Objelo je namreč za ene in druge Indijce prepovedano; mohamedanska vera prepoveduje svinjsko mast, a Hindu je govedo sveta žival. In zaradi tega so se trije polki iz Sepoya uprli in tako začeli veliko vstajo, ki se je kmalu razširila na vso Indijo.

Morda je na tem kaj resnice. Toda to je bil povod, medtem ko je bil pravi vzrok v krutem ravnanju z domačini. Saj so bili množični pokoli na dnevnem redu. Ve se na primer o znanem nem pokolu več tisoč neoboroženih mož, žena, starcev in otrok v Amritsaru, ki so molče protestirali proti nasilju tulcev. Ali o splošnem pokolu v New Delhiju, ko so Angleži razglasili

vsakega Indijca, ki se ni boril na njihovi strani, za »sufalca« žena in otrok. Ropanje je bilo uveljavljeno za teden dni, ki pa je trajalo več mesecev.

Odpor Indijcev je bil skrajno junaki. Se danes se spominjajo vrste junakov iz tistega časa. Kaj vse vedo povedati o junaki Feroze Šaha in Bahadurja Šaha, Naraseheba Pešva in drugih. Najbolj slaven med njimi je bil Tantiya Topi, ki je več mesecev ogrožal Angleže in jim prizadejal velike žrtve. Ali pa

Dasiravno so Angleži ta upor zatrli, jim je vendar ostal vseh nadaljnjih sto let njihove vladavine velik strah pred »Great Munity« (velikim uporom) nelehno v kosteh. Prav zato so vso svojo politiko v Indiji še bolj usmerili v razbijanje indijske enotnosti, predvsem z versko in plemensko diskriminacijo. Nazadnje so tik pred svojim »d.« lodom leta 1947 dokončno razdelili Indijo na sedanjo Indijo in Pakistan, na hindujski in muslimanski svet.

Delo v reaktorju

ZA VSAKOGAR NEKAJ

elektro - fotoklorimetra (konstrukcija J. P. Obelnicekega) in se odlikuje po enostavnosti izdelave, občutljivosti in natančnosti.

Metoda dr. Obelnicekega omogoča »zdravnikom ugotavljanje pravočasnih in zanesljivih diagnoz nevarnih tumorov.

Pleša nikakor ni bolezen modernih časov. Leta 1903 je britanski učenjak Mac Callisher, profesor arheologije v Cambridgeu, razvozlat besedilo nekega starega egiptovskega papirusa, ki je izviral iz leta 4000 pred našim štetjem. To besedilo pa je obsegalo recept za pripravo neke »vode« za preprečenje pleše.

20-letne deklice Rani Lakšmi, Bai, katere ime bo ostalo večno v spominu indijskega ljudstva. Zlasti je to izredno zato, ker je bila v tistih časih ženska v Indiji popolnoma zapostavljena, a se je Rani Bai v borbi tako odlikovala, da jo je angleški general, proti kateremu se je borila, označil za najboljšega in najhrabrega voditelja upornikov.

Prenosljiv nuklearni reaktor

Prototip »nuklearne električne centrale«, namenjen za potrebe armade ZDA, je na prikazni pokazal dobre uspehe. Prednost tega tipa proizvajanja električne energije je v tem, da ga je mogoče transportirati z letalom v oddaljena bojišča, kjer se ga lahko takoj vklopi in uporablja.

Prototip reaktorja, ki stoji v Intenzivnem centru v Fort Belvorju, je priključen na električno omrežje in proizvaja okrog 1.855 kW električne energije. Poskušnje z njim dela Alco Products Company, Schenectady, New York.

Louisov častilec

Zelo neprijetno je bil presečen zdravnik dr. Allen Francis, ko mu je maskiran moški nenadoma pomolil revolver pod nos. Gangster je zdravniku najprej grozil, potem pa je stopil po sobi za plenom. Iz predalov je že nabral lep kupček različnih stvari, ko je na pisalni mizi zagledal fotografijo. Vzel jo je v roke, jo pazljivo ogledoval in vprašal preplašenega zdravnika: »Ali poznate Jojo Louisa?« Črni bombardier je bil namreč upodobljen na sliki. Dr. Francis je jecljaje povedal: »Seveda ga poznam, celo moj dober znanec je, saj sem bil točkovni sodnik, ko je Joe osvojil naslov »svetovnega prvaka«. Gangster je po teh besedah spet izpraznil svojo torbo, kamor je že spravil plen, in se takole poslovil: »Potem mi pa oprostite. Sem velik občudovalec Louisa in ne bi želel povzročiti škode nobenemu njegovemu prijatelju.

Zanimivosti od vsepovsod

LETALA NA ATOMSKI POGON. — Ameriška komisija za atomsko energijo se je odločila, da izda posebno dovoljenje ameriškomu podjetju Glen L. Martin Company, ki bo uredila potrebne strojne naprave za poskuse strojev na atomski pogon. Po izdelavi načrtih bodo napravili v tovarni v ta namen dva popolnoma ločena od dela, v katerih bodo delali kritične poskuse posvemo ločeno drug od druge. Začetni poskusi se bodo nanašali na reaktorje za proizvodnjo pogonske sile, ki bodo ustrezali svojemu namenu po velikosti in moči.

DIAMANTNA POLJA BODO ISKALI IZ ZRAKA. — Kakor poroča agencija TAS, so sovjetški učenjaki iznašli nov način, s katerim bo mogoče najti ležišča diamantov iz zraka. Področje, ki se zanje domneva, da obsegajo diamantna ležišča, bodo preletela letala s specialnimi instrumenti, ki registrirajo izžarjevanje magnetnih polj v zemlji. Vsaka sprememba v intenziteti magnetnih polj se registrira v karte. Nadaljnja raziskavanja se potem nadaljujejo na zemlji. — S to novo metodo so lansko leto raziskali območje 60.000 kvadr. kilometrov in na njem odkrili več ležišč diamantov. V najbližji bodočnosti bodo s tem novim načinom raziskali razsežne jakutske tajge v Sibiriji.

NOVA VRSTA MLEKA V PRAHU. — V Južni Afriki in v ZDA so istočasno iznašli nov način za pridobivanje take vrste polnomastnega mleka, ki ga je mogoče — kakor kavo v prahu — raztopiti tudi v hladni vodi. Zaradi te lastnosti je novo mleko v prahu dobilo ime »ekspresno mleko«.

10.000 ZRTEV »ATOMSKE« LEVKEMIJE. — Na sestanku učenjakov 30. aprila t. l. v Chicagu je dr. Linus Pauling, lankoletni dobitnik Nobelove nagrade za kemijo, obelodanil porazne podatke o številu obolelih za levkemijo, ki je nastopila kot posledica poskusov z atomskimi in vodikovimi bombami. Po zatrtjevanju doktorja Paulinga je 10.000 oseb umrlo ali tako hudo zbolelo za levkemijo, da je njihova smrt samo še vprašanje časa. Vseh teh 10.000 primerov hude krvne bolezni pa je posledica poskusov z navedenimi bombami, izvršenih v krajih, za katere so trdili, da so tako daleč od vseh naselij, da v nobenem primeru ne morejo ogroziti življenja ali zdravja ljudi. V to število pa niso vštele žrtve levkemije iz Hirošime in Nagasakija. Vsek nadaljnji poskus z vodikovo bombo — trdi ta učenjak — bo imel za posledico spet 1000 primerov obolelih ali smrti od levkemije.

LEV IN DEKLICA

Lev LEO in mala hčerka SUZI čuvaja zoološkega vrta v Minneapolisu se prav dobro razumeta. Če ima Suzin očka v mestu opravke, sme z njim tudi lev Leo v avtu, ki ga pa ne sme zapustiti, ne da bi napravil kakšne nerodnosti. Tedaj se Leo in Suzi med seboj zabavata in krajšata čas. Pripomniti se moramo, da je lev Leo privatna lastnina čuvaja zoološkega vrta.

V Južni Koreji niso oblasti prav nič zadovoljne s prirastkom prebivalstva. Tako je policijski predsednik v Pusanu prišel na ime nitno misel in upa, da bo rodila uspehi: vse policiste, ki so poročeni in nimajo še otrok, je oprostil nočne službe.

Z navadno peronsko karto se je vozil neki mladi mož od Düsseldorfa do Kopenhagena. Ta mladi mož je med vožnjo v kupeju spal in kontrolni organi v vlaku so bili tako obzirni, da ga niso budili.

Zvezna kriminalna policija v ZDA je pred nedavnim zaprla mistra Anthonyja Stevensa, ki si je izmislil novo zvijačo, da bi se otresel vojaške službe. Steven je poslal s svojimi osebnimi papirji k naborni komisiji prijatelja, ki je bil brez noge.

V borbi proti nevarnim izrastlinam (rak itd.) je velike važnosti pravočasna diagnoza. Zdravnik moskovske bolnišnice »Medsantrud«, J. P. Obelnicki, je izdelal novo metodo za pravočasno diagnozo nevarnih tumorov v organizmu s pomočjo toplotne koagulacije (sedanja pod vplivom temperature) krvne plazme. To raziskovanje se opravlja s pomočjo

Politični mozaik

KRALJ IŠČE DENAR

Pravijo, da nekdanji jugoslovanski kralj Peter II. mrzličen išče tajno šifro za dvig denarja, ki ga je njegove oče Aleksander nekdanj naložil v neki švicarski banki. Gre za kakih 400.000 švicarskih frankov in pravijo tudi, da bi mu ta denar komaj komaj zadostoval za kritje njegovih dolgov.

VELIKA ZAMERA

Vzhodna Nemčija je tudi letos praznovala obletnico zmage nad nacizmom. Nekaterim državljanom na Zahodu pa to ni bilo kaj prida všeč. Najbolj so se razburili bonnski ministri, saj so zahodnonemški časniki zapisali, da je Pankov proslavil nemški padec v drugi vojni. Videti je, da se na Zahodu tega dne niso spomnili. Bržčas bi ga radi pozabili...

KER MU NISO REZERVIRALI SEDEŽEV...

Ameriški veleposlanik v Džakarti John Allison je s soprogo ogorčen zapustil neki sprejem, ki so ga priredili v čast sovjetskega predsednika Vorošilova. Baje mu prireditelji niso rezervirali sedežev...

ČE SE RIBA UJAME V MREŽE

Grške oblasti so prejšnji mesec zaprle nekega nemškega trgovca Meritena. Možakar je prišel v Grčijo po nekih trgovskih opravkih.

Trgovce je mislil, da so Grki pozabili, da je bil za časa druge vojne guverner v Solunu in poenofal tud nemalo grozodejstev. Se manj pa je pomislil, da ga imajo Grki med prvimi na seznamu vojnihi zločincev. Leta teko, nekatere stvari pa se ne pozabijo...

NEIZKORIŠČENO VABILO

Ko je sovjetski obrambni minister Žukov potoval pred tedni po Indiji, je obiskal tudi mesto oziroma indijsko vojaško akademijo v Dehri Dunu. Ondaj je predal povabilo za štiri indijske kadete, ki bi se šolali v sovjetskih vojaških vseučiliščih. Doslej Indijci še niso odgovorili...

E. E. L.

SKRIVNOST SANATORIJA

14

Lorrmassen je bobnal s prsti na mizi, nato pa rekel: »Doktorja Warrena zadnje čase vedno tebe razumem. Včeraj ni dosti manjkalo, da se mi nisesedel na stol. Nič kaj rožnato ni z njim. Ali mogoče kaj veste o njegovem zasebnem življenju?«

Ob tem vprašanju je sestra Agno polna močna rdečica.

»Pravzaprav bi moral sam vedeti, da smo se za to uro domenili za posvetovanje,« ji je odgovoril Lorrmassen.

Gledala je na svoje črne šolne, potem pa je še pristavila: »Ne, kaj posebnega ne vem povedati o njem.«

Se li je motila ali je bilo res v pogledu profesorja nekako nezaupanje. Poskušala je, da bi mu gledala v oči, kolikor mogoče ravnodušno, vendar se ji na počrčilo. S prsti je nervozno mečkala svoj poiskrobljen, bel predpasnik.

»Ali naj grem po doktorja Warrena?« je vprašala vasa zmedena.

»Pravzaprav bi moral sam vedeti, da smo se za to uro domenili za posvetovanje,« ji je odgovoril Lorrmassen.

Sestra Agna je razumela profesorjeve besede tako, da mu je prav, če gre po njega, zato je takoj odhitela, da ga poišče. Toda niso še pretekli tri minute, ko je smrtno blede planila v profesorjevo sobo.

»Gospod profesor! Hitro, hitro! Pojdite takoj z menoj! Doktor Warren je — mrtev — ustrlel!«

Njene oči so bile skrajno zbegane in na licu so se ji pojavile rdeče pege. Pogrebla je profesorja za roko, kakor da ga hoče s silo potegniti s seboj iz sobe.

»Hitro, hitro!« je sopliala težko. »Pojdite vendar takoj z menoj!«

Lorrmassen pa se je otresel njene močne roke. Zdelo se ji je, kakor da se na obrazu profesorja poraja kakak nasmeš.

»Ne govorite vendar takih neumnosti, sestra! Zakaj naj bi bil doktor Warren mrtev?« je dejal in zmeševal z glavo. Ko pa je spet pogledal skrajno preplašeno sestro, se je zamislil.

»Kje ste ga — našli?«

»V njegovi sobi — v postelji! Vse je rdeče od krvi, v rokah pa držim revolver!« je zakricala s hysteričnim glasom.

»No, če tega je manjkalo! Torej samomor?«

Krčevito je sklenila svoje roke in priklimala.

»Da, tako kaže! Mogoče mu lahko še pomagamo! Takoj sem odhitela, da bi poklical vasi Pridite vendar, gospod profesor!

Lorrmassen je globoko vzdihnil.

»Predvsem vas prosim, da ostanete mirni in tihi, da naša bolnišnica nič ne opazi. Pridem takoj — pojditte pred menoj, sestra Agna,« je dejal s trudnim glasom. Sestra Agna je odhitela iz sobe.

Lorrmassen je potegnil iz žepa robc in si obrisal potne kaplje s čela. Več minut je smrel skozi okno v park in kazalo je, da se mu po možganih ne pade kaj prijetne misli. Dihal je skozi zobe.

»Da, mrtev je, brez dvoma mrtev!« je rekel nekaj minut pozneje, ko je Warren bežno preiskal. »Upam, sestra Agna, da se niste ničesar pritaknili?«

Ta se je ustrašila. »Jaz? Ne — zakaj? Ko sem ga — tukaj — opazila, sem takoj odhitela po vas. Ne, nobene stvari se nisem dotaknila,« je zatrjevala.

»Dobro! Potem bom takoj poklical policijo.«

Lorrmassen se je obrnil, da bi odšel, toda sestra Agna je razburjeno zavpila: »Policijo? Čemu policijo? Mislim, da gre za samomor. Ali je treba tudi tedaj...«

»Napravite danes obiske pri bolnikih sami, toda obvladajte se in molčite. Oprostite me pri njih in recite, da sem z nujnim delom zadržan. Na noben način ne omenite nikomur, kaj se je zgodilo.«

»In če bo kdo vprašal po doktorju Warrenu?«

»Potem mu povejte, da je bolan,« je odločil profesor. »To bo vsak verjel, kdor ga je včeraj videl.«

S tresočo roko je nato Lorrmassen segel po telefonski slušalki. Imel je toliko sreče, da je bil komisar Fuchs ravno v svoji pisarni.

»Doktor Warren?« je ta dejal, ko mu je Lorrmassen obrazložil, kaj se je zgodilo. »Ta mladi, prijeten mož? Kaj mislite, kaj naj bi bil vzrok — ne srečna ljubez ali kakšna druga podobna neumnost?«

»Nimam pojma,« je odgovoril profesor in vzdihnil. »Stel sem je za svojo dolžnost, da vas takoj obvestim. — Kako, prosim? — Ne jaz, pač pa višja sestra Agna — saj jo poznate — ta ga je našla. Zamudil se je in sestra Agna je šla, da ga poišče. — Da, površno sem ga že preiskal. Zal pa ni več nobene pomoči.«

»Čez pol ure bom tamkaj! Prosim, pustite vse na svojem mestu, kakor je sedaj, in zaklenite njegovo sobo.«

Komisar je držal besedo. Ni še preteklo pol ure, ko je izstopil iz malega avtomobila pred glavnim vhodom v sanatorij. Točrat je bil v njegovem spremstvu policijski zdravnik.

Lorrmassen ju je čakal v svoji delovni sobi. Videti je bil nenavadno resen in slavnosten. Značilno je bilo, da je bil že oblečen v črno obleko.

»Imel sem namero priti semkaj,« je dejal komisar Fuchs pri pozdravu, »da pa se bo treba tako hitro vrniti, se mi ni niti sanjalo, še manj pa v takih okoliščinah.«

»Ne znam si razložiti kaj naj bi bil vzrok, da si je končal življenje,« je odgovoril Lorrmassen. »Bil je zdrav, inteligenten in nikdar obojen človek.«

»O tem se bomo pogovorili pozneje,« je dejal Fuchs. »Najprej hočem videti tega ubogega moža.«

Policijska zdravnik Richter je šel pred njim. V roki je nosil svojo debelo usnjeno torbo. Še preden je komisar zapustil sobo, je pokazal v vdolbino pri očnu.

»No, kaj pa je s tem? Ali je od strahu izgubil glavo?« je rekel Fuchs s nasmehom in gledal človeški skelet.

Lorrmassen ga je pogledal očitačoče.

»Majhna nezgoda. Doktor Warren se je včeraj zadela ob mrtvaško okostje in takrat se je utrgala neka žica,« je dejal profesor z dostojanstvenim glasom, nato pa odšel za komisarjem iz svoje sobe.

Doktor Warren je ležal v svoji ipostelji popolnoma oblečen. Suknjač in talovnik sta bila razpeta, na beli stoji pa je bila majhna luknja z vidno ožganim robom. Natančno pod srcem. Z leve roko je držal avtomatično pištole.

Komisar je vse to ugotovil v bliskoviti naglici, nato pa je stal dolgo nepremično pred mrtvacem in mu gledal v njegov bied obraz.

»Tu ni več potrebna nobena preiskava,« je končno dejal policijski zdravnik. »Da je mož mrtev, ugotovilo lahko vsak otrok.«

Profesor Lorrmassen je priklimal. Njegovo čelo je bilo blede in mrtvaško prestil so trepetali, ko je spet segel po robcu.

»To je zame velika izguba in na najdem nobene razlage za njegovo smrt. Warren se ni nikdar priklonil nad najmanjšo težavo v življenju.«

»Kaj mislite, kdaj je nastopila smrt?« je vprašal komisar.

Doktor Richter mu je odgovoril, ne da bi premišljal:

»Pred kakšnimi sedmimi ali osmimi urami. Natančno bi vam to lahko povedal šele po temeljiti preiskavi.«

»Ste mogoče vi ali pa sestra slišali kakšen ropot ali kaj podobnega, kar bi izviralo od strela?« je obrnil Fuchs na profesorja.

»Ne, nisem, sicer bi se hotel takoj prepričati, od kod prihaja. Tudi sestra Agna mi ni omenila kaj takega.«

»Komu v hiši bi prisodil umor, gospod profesor?« je vprašal komisar Lorrmassena in njegove besede so vplivale nanj kakor blisk iz neposredne bližine.

»Umor? — Ali ste res rekli umor, gospod komisar?«

(Nadaljevanje prihodnjič)